

**RUIMTELIJKE ONDERBOUWING
DWARSHASPEL 15 TE ZEVENHUIZEN**

UITBREIDING VARKENSHOUDERIJ

Oktober 2017

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

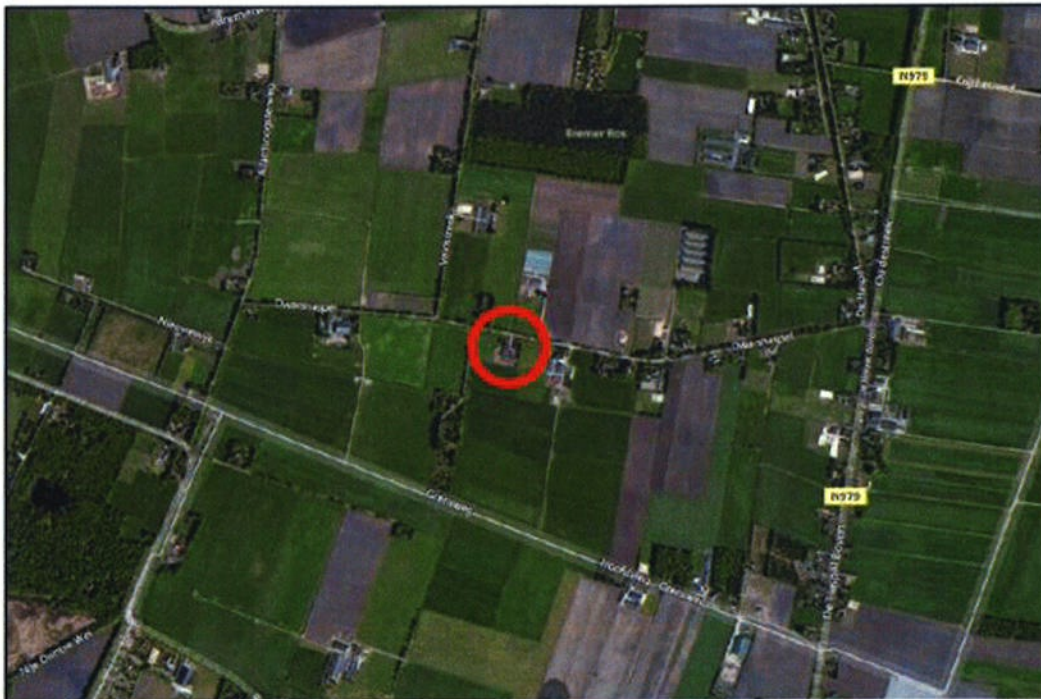
In het landelijk gebied ten zuiden van Zevenhuizen ligt een relatief kleinschalige varkenshouderij. Om te kunnen voldoen aan gewijzigde wetgeving is het vervangen van de huidige stallen door een nieuwe, emissiearme varkensstal nodig. Om dit te kunnen financieren wordt de veestapel daarbij uitgebreid. De ontwikkeling kan niet op basis van het geldende bestemmingsplan worden vergund, omdat abusievelijk de aanduiding 'intensieve veehouderij' niet op de verbeelding is aangebracht (zie paragraaf 1.3).

De gemeente Leek wil in principe medewerking verlenen aan de gewenste bouw.

Op basis van de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Wabo) kan dit door het verlenen van een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Een voorwaarde hierbij is dat de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Ter motivering hiervan is een goede ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Deze notitie voorziet hierin.

1. 2. Locatie

Het projectgebied betreft het perceel Dwarshaspel 15. Dit perceel ligt op ruim drie kilometer ten zuiden van Zevenhuizen. Figuur 1 geeft de ligging van het projectgebied weer.

Figuur 1. De ligging van het projectgebied

1. 3. Planologische regeling

Het bedrijf is planologisch geregeld in het bestemmingsplan *Buitengebied Leek*, dat is vastgesteld op 17 maart 2010. Het heeft hierin de bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf 1'. Deze bestemming beslaat een oppervlakte van één hectare (125 bij 80 meter), waarbinnen een oppervlakte van 0,5 hectare aan agrarische bedrijfsbebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf is toegestaan. Een intensieve veehouderij, zoals een varkenshouderij, is alleen toegestaan wanneer een bedrijf als zodanig is aangeduid. Ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan was de varkenshouderij (vergund) aanwezig. De aanduiding is dus abusievelijk niet opgenomen en het bedrijf is daarmee onder het overgangsrecht gebracht. Op grond van het overgangsrecht is het niet mogelijk de oppervlakte van de stallen te vergroten. Overigens is het voor intensieve veehouderijen met de aanduiding (iv) bij recht ook niet mogelijk om uit te breiden. Wel is hiervoor een binnenplanse ontheffingsmogelijkheid opgenomen die het mogelijk maakt intensieve veehouderijen uit te breiden. Een voorwaarde

daarbij is dat het bouwplan niet in strijd is met de Provinciale Omgevingsverordening. De uitbreiding van de varkenshouderij is in strijd met de voorschriften van het bestemmingsplan Buitengebied.

2. PROJECTBESCHRIJVING

2. 1. Huidige situatie

De ontwikkeling vindt plaats aan de zuidzijde van de Dwarshaspel. Dit is een smalle landweg die tussen de Allardsoogsteweg en De Haspel ligt. Aan de Dwarshaspel ligt een ruim opgezet bebouwingslint. Dit lint bestaat voor wat betreft het westelijk deel vooral uit agrarische bedrijven. Aan het oostelijk deel liggen vooral woonpercelen. De omgeving karakteriseert zich als een grootschalige agrarisch gebied, waarin akkerbouwgronden en graslanden elkaar afwisselen. Het gebied is vrij open. Wel is sprake van laanbeplanting langs de wegen en enige erfbeplanting. Dit laatste is vooral het geval op de woonpercelen.

Rondom het projectgebied liggen twee woonpercelen (ten noordwesten en zuidwesten) en een grondgebonden veehouderij (aan de oostzijde). Het onderhavige bedrijf betreft een kleinschalige varkenshouderij. Voorop het perceel staat een boerderij uit de jaren '60 van de vorige eeuw, die als bedrijfswooning dient. Daarnaast staat een berging. Achterop het perceel staan drie varkensstallen. Deze hebben een totale oppervlakte van circa 800 m². Ten westen van de stallen staat een voederopslag.

Een luchtfoto van het bedrijf is weergegeven in figuur 2.

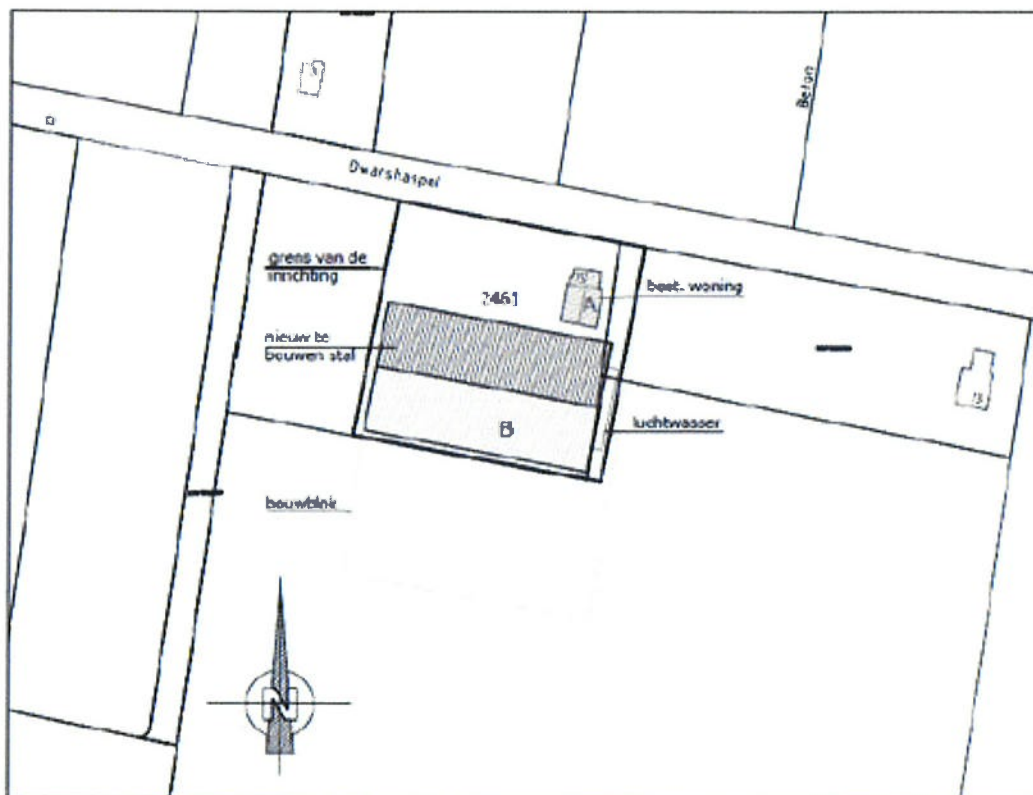

Figuur 2. luchtfoto

2. 2. Beschrijving initiatief

Het bedrijf moet voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting). Dit besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn. De huidige stallen voldoen hier niet aan en kunnen redelijkerwijs ook niet emissiearm worden gemaakt. De stallen zullen daarom vervangen moeten worden. Om dit te kunnen financieren vindt daarbij een uitbreiding plaats.

Het initiatief betreft het slopen van de bestaande stallen en de voederopslag en het bouwen van een nieuwe stal ter plaatse. Deze stal heeft een footprint van 43 bij 75 meter (3225 m²) en een goot- en nokhoogte van 3 en 11 meter. Dit betekent dat de bestaande oppervlakte van de bedrijfsgebouwen zal worden uitgebreid met ongeveer 2400 m². Het aantal varkens wat hierin gehuisvest kan worden bedraagt 2980. De toename van het aantal (vergunde) varkens bedraagt 2379. De gewenste inrichting van het bedrijf is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Gewenste situatie projectgebied

2. 3. Landschappelijke inpassing

Landschappelijke inpassing is een belangrijk aspect bij de bouw van nieuwe stallen in een relatief open landschap. Voor de inpassing van het erf en de nieuwe bebouwing in het landschap is een inpassingsplan opgesteld door stichting Libau. In dit plan is rekening gehouden met de structuur van het landschap, de ontsluiting en een evenwichtige ordening. Het inpassingsplan is opgenomen in bijlage 1.

Voorop wordt gesteld dat door het ruimen van een aantal bouwwerken een minder rommelig beeld ontstaat. Echter, de nieuwe bebouwing is groter dan de bebouwing die in de omgeving voorkomt. De grotere maat kan in grote mate teniet worden gedaan door het 'opknippen' van de lange lijnen en grote volumes met behulp van opgaande beplanting. Daarnaast bestaat de wens om het doorzicht vanaf de overburen en de doorzichten langs het bedrijf vrij te houden.

De landschappelijke inpassing die uit de overwegingen volgt komt neer op de volgende ingrepen:

- Aanleg semi-transparante singel aan de westzijde

- Verplaatsing ingang naar voorzijde over reeds bestaande dam
- Vormgeving voorzijde
- Plaatsing boomgroep aan zuidzijde
- Zo mogelijk sparen van de reeds bestaande singel aan oostzijde en anders herplanten.

De voorgestelde landschappelijke inpassing van het bedrijf is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Landschappelijke inpassing

3. BELEIDSKADER

3. 1. Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 door de minister vastgesteld. Met de Structuurvisie zet het kabinet het roer om in het nationale ruimtelijke beleid. Om de verantwoordelijkheden te leggen waar deze het beste passen, brengt het Rijk de ruimtelijke ordening meer over aan gemeenten en provincies. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsruimte voor het faciliteren van ontwikkelingen.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) stelt regels omtrent de 13 aangewezen nationale belangen zoals genoemd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Dit project raakt geen rijksbelangen uit het Barro.

3. 2. Provinciaal beleid

Omgevingsvisie 2016 – 2020

In de provinciale Omgevingsvisie (vastgesteld op 1 juni 2016) is het provinciale beleid dat op een of andere manier raakt aan de fysieke leefomgeving geformuleerd en geordend in vijf samenhangende

thema's en elf provinciale 'belangen'. De vijf samenhangende thema's zijn: ruimte, natuur en landschap, water, mobiliteit en milieu. De elf provinciale 'belangen' zijn ruimtelijke kwaliteit, aantrekkelijk vestigingsklimaat, ruimte voor duurzame energie, vitale landbouw, beschermen landschap en cultureel erfgoed, vergroten biodiversiteit, waterveiligheid, schoon en voldoende water, bereikbaarheid, tegengaan milieuhinder en gebruik van de ondergrond.

Het onderhavige project is ruimtelijk goed ingepast, voldoet ruimschoots aan de milieueisen en past binnen dit beleid.

Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016

Voor zover uit de Omgevingsvisie concrete richtlijnen en voorschriften voortvloeien, zijn die vastgelegd in de Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016 (POV). De POV bevat regels voor de fysieke leefomgeving. Deze regels hebben betrekking op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De POV bevat een aantal verbodsbepalingen, waarvan ontheffing kan worden verleend. Op een aantal plaatsen voorziet de POV in de mogelijkheid tot vergunningverlening. Tenslotte is er een aantal rechtstreeks werkende regels van toepassing.

Het onderhavige project stelt niet het planologisch uitbreiden van een agrarisch bedrijf voor. Zowel in de huidige als in de nieuwe situatie is sprake van een bestemmingsvlak van één hectare waarbinnen een bouwblok van 0,5 hectare geldt. Deze oppervlakte is in overeenstemming met de regels uit de provinciale verordening.

In Afdeling 2.13 van de POV zijn regels ten aanzien van intensieve veehouderij opgenomen. Hoofdreutel volgens artikel 2.29.1 POV is dat geen nieuwe intensieve veehouderijbedrijven of uitbreiding van bestaand stalvloeroppervlakte daarvan is toegestaan. Tot 1 januari 2019 is sprake van een afwijkende regeling.

In afwijking van artikel 2.29.1 POV kan een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een agrarisch bedrijf waar ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016 reeds intensieve veehouderij wordt uitgeoefend en dat gelegen is binnen het op kaart 10 aangegeven gebied 'uitbreiding stalvloeroppervlakte intensieve veehouderij' voorzien in een toename van stalvloeroppervlakte ten behoeve van intensieve veehouderij. De rechtstreeks werkende regels volgens artikel 2.29.5 geven aan dat het tot 1 januari 2019 verboden is om een hoofd- of neventak intensieve veehouderij te starten. Ook is het verboden om de bestaande stalvloeroppervlakte voor intensieve veehouderij uit te breiden, als dit leidt tot een grotere stalvloeroppervlakte dan aangegeven op kaart 10 'Intensieve veehouderij'. Tenslotte geldt dat slechts één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren.

Bij uitbreiding geldt een gebiedsgerichte aanpak. Op kaart 10 Intensieve veehouderij behorende bij de POV geldt dat in witte gebieden geen uitbreiding is toegestaan, in gele gebieden uitgebreid kan worden tot 5.000 m² en in groene gebieden tot 7.500 m² stalvloeroppervlak. Het projectgebied ligt in een groen gebied. Planologisch gezien is sprake van een bestaande intensieve veehouderij. De nieuwe stal heeft een oppervlakte van circa 3.300 m². Het totale bouwvlak voor het bedrijf is 5.000 m² (0,5 ha). Er wordt één bouwlaag gebruikt voor het houden van dieren.

Geconcludeerd wordt dat het onderhavige project in overeenstemming is met de regels van de POV.

3. 3. Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan Buitengebied Leek

Het geldende bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Leek vormt een uitvoeringskader voor het gemeentelijk beleid ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied. De Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State heeft in de uitspraak van 19 oktober 2016, met nummer 201508243/1/A1, bepaald dat op het perceel Dwarshaspel 15 te Zevenhuizen sprake is van een bestaand agrarisch bedrijf met intensieve veehouderij als hoofdactiviteit, die als gevolg van de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied op 17 maart 2010 onder het overgangsrecht valt, zodat het gebruik nog steeds planologisch is toegestaan.

In artikel 53 is het overgangsrecht geregeld. Daaruit blijkt dat:

“Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de bouwvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.”

Omdat voor de nieuwbouw geen bouwvergunning was, door de nieuwbouw de aard en omvang wordt vergroot en er geen sprake is van een calamiteit is de nieuwbouw in strijd met de bouwregels van het overgangsrecht.

Uit artikel 53 lid 2 onder 3 blijkt dat indien het strijdig gebruik na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken het verboden is dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten. Op grond van constante jurisprudentie van de Raad van State betekent een onderbreking van het gebruik echter op zichzelf nog niet dat dit gebruik na de hervatting ervan, voor de toepassing van het overgangsrecht niet langer is aan te merken als voortgezet gebruik. Of daarvan sprake is hangt af van de duur en de oorzaak van de onderbreking en de door de betrokkene getoonde intentie het gebruik voort te zetten. Indien degene die zich op het overgangsrecht beroept aan de hand van objectieve en concrete gegevens aannemelijk maakt dat de onderbreking verband houdt met zodanige bijzondere omstandigheden dat ondanks de lange duur van die onderbreking moet worden uitgegaan van blijvend voortgezet gebruik blijft deze onder het overgangsrecht vallen. In dit geval is sprake van bijzondere omstandigheden. De aanvraag is ingediend op 15 juli 2013 toen de varkenshouderij nog in bedrijf was. Vanwege veranderende (milieu) wetgeving dienden de stallen aangepast te worden. Economisch is het niet rendabel om de stallen aan te passen voor het houden van maximaal 601 varkens, terwijl er een aanvraag loopt om het bedrijf uit te breiden (waarbij volledig wordt voldaan aan alle milieu eisen). Die vergunning is ook verleend op 10 december 2014 (en uiteindelijk vernietigd op 19 oktober 2016). Gezien deze bijzondere omstandigheden en de intentie van de aanvrager het gebruik voort te zetten, valt het gebruik nog steeds onder het (gebruiks)overgangsrecht.

Overigens kan een bestaande intensieve veehouderij ook niet op grond van het bestemmingsplan bij rechte uitbreiden. Uit artikel 4 lid 2.2. onder i van het geldende bestemmingsplan “Buitengebied” blijkt dat de oppervlakte die mag worden aangewend voor intensieve veehouderijen niet meer mag bedragen dan de oppervlakte die daarvoor werd aangewend op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerpplan. Wel zit er binnen dit bestemmingsplan wel een binnenplanse ontheffingsmogelijkheid die uitbreiding mogelijk maakt. Artikel 4.4.1. onder f bepaalt het mogelijk is ontheffing te verlenen ten behoeve van vergroting van de oppervlakte die wordt aangewend ten behoeve van intensieve veehouderij waarbij het aantal dierplaatsen toeneemt, mits daarvoor ontheffing is verleend door Gedeputeerde Staten op basis van de provinciale Omgevingsverordening. Uit hoofdstuk 3.2 blijkt dat het bouwplan voldoet aan de Provinciale Omgevingsverordening.

partiële en correctieve herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Leek

Het voorontwerp van de e partiële en correctieve herziening van het bestemmingsplan Buitengebied ligt vanaf 13 januari 2017 ter inzage. Het perceel Dwarshaspel 15 zal daarin worden aangeduid met de aanduiding intensieve veehouderij (iv). De eerste aanleiding hiertoe is het gegeven dat deze aanduiding bij het opstellen van het bestemmingsplan in 2010 is vergeten. De gemeente moet deze fout herstellen. Hoewel de Raad van State het beroep op 19 oktober 2016 gegrond heeft verklaard, is in de overwegingen vastgesteld dat het gebruik van het perceel ten behoeve van een intensieve veehouderij in het onderhavige geval onder het overgangsrecht is blijven vallen, zodat dit gebruik nog steeds planologisch is toegestaan. Omdat de Raad van State tevens heeft geoordeeld dat sprake is van een bestaande intensieve veehouderij dient dit gebruik planologisch geregeld te worden in het nieuw op te stellen bestemmingsplan.

4. OMGEVINGSASPECTEN

Het uitgangspunt is dat in de beoogde situatie en tijdens de uitvoering van het project, een goede omgevings situatie bestaat. Dit hoofdstuk geeft in relatie tot het initiatief een omschrijving van ieder omgevingsaspect.

4.1. Mer-beoordeling

In bijlage C en D van het *Besluit m.e.r.* is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan planmerplichtig (bijlage C en D), projectmerplichtig (bijlage C) of mer-eoordelingsplichtig (bijlage D) zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen.

Daarnaast moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, nagaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, geteeld op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEGrichtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

In bijlage C van het Besluit m.e.r. (C14) is de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens opgenomen. Voor varkens gelden de volgende drempelwaarden: 3.000 stuks mestvarkens en 900 stuks zeugen. In bijlage D (mer-beoordeling) geldt een aantal van 2.000 mestvarkens, 750 zeugen en 3.750 gespeende biggen als drempelwaarden. De aanvraag stelt een toename van 601 mestvarkens naar 2.980 mestvarkens voor. Hiermee blijft het totale bedrijf onder de drempelwaarden voor projectmer, maar ligt de uitbreiding boven de drempelwaarde voor een mer-beoordeling. Hierom is een mer-beoordeling uitgevoerd, waarvan de resultaten zijn opgenomen in de aanmeldnotitie MER-beoordeling. Op basis van deze beoordeling heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leek besloten dat er geen milieueffectrapportage noodzakelijk is. De beschikking hiervan is opgenomen in bijlage 2.

In de beschikking zijn deze meeste milieu- en omgevingsaspecten beoordeeld. Een beknopt overzicht van de beoordeling van deze aspecten is opgenomen paragraaf 4.2.

4.2. Beoordeling omgevingsaspecten

Om te beoordelen of het project uitvoerbaar is, moet dit worden getoetst aan de sectorale wetgeving op het gebied van de milieu- en omgevingsaspecten. Los van de sectorale wetgeving is het criterium van een 'goede ruimtelijke ordening' van belang. Deze toetsing is opgenomen in de navolgende tabel.

Omgevingsaspecten	Toetsingkader	Conclusie
Geluidhinder	Wet Geluidhinder	De varkenshouderij is niet een geluidszone-ringsplichtige inrichting. Daarom is alleen het aspect wegverkeerslawaaai relevant. Aangezien er geen nieuwe geluidsgevoelige objecten worden geïntroduceerd, is onderzoek hiernaar niet noodzakelijk. Uit de Mer-beoordeling blijkt dat als gevolg van de uitbreiding 10 extra verkeersbewegingen van vrachtwagens ontstaan. Deze toename leidt niet tot een significante toename van de geluidsbelasting op bestaande geluidsgevoelige objecten.
Luchtkwaliteit	Wet milieubeheer, Regeling Nibm	Uit de Mer-beoordeling blijkt dat het project niet in betekenende mate (Nibm) bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.
Milieuzonering	Richtafstanden VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering, Wet geurhinder	Een varkenshouderij heeft op grond van de VNG-brochure een richtafstand van 200 meter, vooral als gevolg van geurhinder. Aan

	en veehouderij	deze afstand wordt niet voldaan. Uit de Mer-beoordeling blijkt dat ter plaatse van milieugevoelige functies in de omgeving wordt voldaan aan de geurnormen. Ook voor wat betreft geluidhinder door het bedrijf wordt geen onaanvaardbare situatie verwacht. Vanuit dit aspect bestaan geen belemmeringen voor het project.
Bodem	Bouwbesluit, Risico's volksgezondheid	Het project stelt geen functiewijziging voor. Het projectgebied is vanaf de jaren '60 van de vorige eeuw in gebruik als varkenshouderij en was daarvoor agrarisch cultuurgrond. Er is geen sprake van een verdachte locatie voor bodemverontreiniging. Voor de aanvraag van de omgevingsvergunning, onderdeel bouwen, wordt een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Hiermee wordt aangetoond dat er geen risico's voor de volksgezondheid ontstaan. Uit de Mer-beoordeling blijkt dat er als gevolg van het project geen bodemverontreinigingen ontstaan, mits bepaalde voorzieningen worden toegepast.
Externe veiligheid	Bevi, Bevb, Basisnet	Uit de risicokaart blijkt dat de dichtstbijzijnde risicobron een hogedruk aardgastransportleiding is. Deze ligt op 360 meter afstand. Het projectgebied ligt niet binnen het invloedgebied van deze leiding.
Waterparagraaf	Waterwet	Het projectgebied ligt in het beheersgebied van het waterschap Noorderzijlvest. Het is aan het waterschap kenbaar gemaakt via de digitale watertoets (kenmerk:20140321-34-8680) Belangrijke aspecten die invloed hebben op de waterhuishouding zijn ingrepen aan watergangen, de toename van het verhard oppervlak en de afvoer van hemel- en afvalwater vanaf het perceel. Dit project heeft geen grote invloed op de waterhuishouding. De toename aan verharding is minder dan 2.500 m2. Compenserende maatregelen zijn daarom niet noodzakelijk. De afvoer van hemel- en afvalwater blijft ongewijzigd. Bovendien betreft het een ontwikkeling die past binnen de uitgangspunten van het geldende bestemmingsplan. De ontwikkeling vindt plaats in een gebied met ondiepe storende lagen en nabij een hoofdwatengang. Daarom moet de uitgebreide procedure voor de watertoets worden doorlopen. In het kader van het vooroverleg wordt dit project voorgelegd aan het Waterschap.

<p>Ecologie: gebiedsbescherming</p>	<p>Wet natuurbescherming Ecologische Hoofdstructuur (EHS)</p>	<p>Het projectgebied ligt op 1,3 kilometer vanaf het Natura 2000-gebied Bakkeveense Duinen. Gebieden behorende bij de EHS liggen op gelijke afstand.</p> <p>Uit de Mer-beoordeling blijkt dat de invloed van het project op omliggende natuurgebieden (door stikstofdepositie) niet significant is. Aan aanvrager is een Nb-wet vergunning verleend op 13 september 2013.</p>
<p>Ecologie: Soortenbescherming</p>	<p>Wet natuurbescherming</p>	<p>Het projectgebied betreft een bedrijfskavel van een intensieve veehouderij. Het betreft een verstoord gebied. Echter kan niet worden uitgesloten dat in de te slopen gebouwen verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten voorkomen. Tijdens veldonderzoek is een verblijfplaats van de dwergvleermuis aangetroffen. In het ecologisch onderzoek van 23 november 2015 zijn mitigerende maatregelen voorgesteld. In verband met nieuwe wetgeving en om de actuele stand van zaken op te nemen heeft op 9 december 2016 ter plaatse opnieuw een veldonderzoek plaatsgevonden. De resultaten hiervan zijn verwerkt in de ecologische quickscan d.d. 9 februari 2017. Deze quickscan is opgenomen als bijlage 3 bij deze ruimtelijke onderbouwing.</p> <p>Uit de ecologische toetsen blijkt dat er één paar dwergvleermuizen en nesten van huis-mussen zijn aangetroffen en mogelijk een kerkuil. Voor dwergvleermuis zijn al mitigerende maatregelen opgesteld die bij de sloop van de stallen in acht moeten worden genomen. De hoeveelheid nesten van de mussen moeten nog geïnventariseerd worden en vastgesteld moet worden of er wel of niet sprake is van een vaste verblijfplaats van een kerkuil. Afhankelijk van de uitkomst van dit nader onderzoek zullen ook hier mitigerende maatregelen voor getroffen kunnen worden. Uit de omgevingscheck wordt geconcludeerd dat er in de direct omgeving van het perceel Dwarshaspel 15 voldoende alternatieve mogelijkheden zijn voor nestgelegenheden. Door bij de sloop rekening te houden met de planning en door compenserende maatregelen te nemen (door het plaatsen van extra nestgelegenheden) kan op voorhand geconcludeerd worden dat de gunstige staat van instandhouding van beschermde diersoorten niet in het geding komt.</p>
<p>Cultuurhistorie</p>	<p>Besluit ruimtelijke ordening</p>	<p>Binnen het projectgebied is geen sprake van specifieke cultuurhistorische waarden. Wel kunnen de structuren in het landschap als cul-</p>

		tuurhistorisch waardevol worden aangemerkt. De ontwikkeling doet geen afbreuk aan deze structuren. In het inrichtingsplan is op de aanwezige landschapsstructuur aangesloten. Het is ook niet noodzakelijk om nadere eisen te stellen ter bescherming van cultuurhistorische waarden.
Archeologie	Monumentenwet	In het bestemmingsplan Buitengebied Leek is bepaald dat voor uitbreidingen groter dan 100 m ² een omgevingsvergunning nodig is. De gemeenten in het Westerkwartier hebben na de vaststelling van het bestemmingsplan gezamenlijk een onderzoek gedaan naar de archeologische (verwachtings) waarden in het gebied (Archeologie en Cultuurhistorie in de Westerkwartiergemeenten Grootegast, Marum, Leek, Zuidhorn, Vestigia, Amersfoort, 28 maart 2013). Er is archeologisch onderzoek nodig als er meer dan 5.000 m ² aan bebouwing wordt gerealiseerd. In dit geval betreft het een bouwplan voor een gebouw van ruim 3.000 m ² dat deels op een reeds verstoorde bodem wordt gebouwd. Er is dan ook geen archeologisch onderzoek nodig.
Kabels en leidingen	Planologisch relevante kabels en leidingen	In en rondom het projectgebied zijn geen kabels en leidingen aanwezig die een beperking vormen voor het project..
Energie en duurzaamheid	Provinciale verordening	Uit de Mer-beoordeling blijkt dat met de nieuwbouw maatregelen worden getroffen om het energiegebruik te beperken

5. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een omgevingsvergunning. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

5. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Dit project maakt de uitbreiding van een intensieve veehouderij binnen de agrarische bedrijfsbestemming mogelijk. Er is geen sprake van een ontwikkeling waarbij grote maatschappelijke belangen zijn gemoeid. In het kader van de procedure, die hierna is genoemd, wordt een ieder in de gelegenheid gesteld bedenkingen kenbaar te maken.

Procedure omgevingsvergunning

Voordat het college kan beslissen over de omgevingsvergunning moet de uitgebreide procedure voorbereidingsprocedure worden gevolgd. Dat betekent dat de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage moet worden gelegd, waarop een ieder zienswijzen kan indienen. Daarnaast mag omgevingsvergunning niet worden verleend zonder een door de gemeenteraad af te geven verklaring van geen bedenkingen (vvgb). De verklaring van geen bedenkingen kan worden gezien als een bindend advies van de gemeenteraad. De verklaring kan slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. De ontwerp verklaring van geen bedenkingen dient tegelijk met de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage te worden gelegd. In de praktijk zal als volgt inhoud worden gegeven aan de wettelijk vastgestelde procedure:

1. het college zal de Raad een exemplaar van de aanvraag en de daarbij gevoegde stukken toesturen, alsmede het ontwerpbesluit met de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerpbesluit. Daarbij zal de gemeenteraad worden voorgesteld om te besluiten dat de stukken bij de aanvraag volstaan voor een beslissing omtrent de vvgb, en om een ontwerp vvgb af te geven.
2. Voorafgaand aan de terinzagelegging van de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp vvgb zal daarvan kennisgeving worden gedaan op de daarvoor bedoelde wijze. Dat betekent formeel mededeling in de Staatscourant en het Gemeentebblad.
3. de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp vvgb zal vervolgens gedurende zes weken ter inzage worden gelegd. Gedurende die periode kan een ieder een zienswijze bij het bevoegd gezag naar voren brengen.
4. De ontwerpen zullen tevens worden toegezonden aan GS en de Inspecteur, tezamen met de stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor de beoordeling van de ontwerpen.
5. Na afloop van de zienswijzentermijn zullen de (eventueel) ingediende zienswijzen worden behandeld. De gemeenteraad zal worden verzocht hier haar oordeel over te geven en wel of geen vvgb af te geven.
6. Indien de vvgb door de raad wordt verleend, kan de omgevingsvergunning alsnog worden verleend, waarbij het college wel zelf nog een eigen beoordeling dient te maken. Het college is immers verantwoordelijk voor het besluit, met inbegrip van de verklaring. Indien de vvgb door de raad wordt onthouden dient de omgevingsvergunning door het college te worden geweigerd.

5. 2. Economische uitvoerbaarheid

Het project betreft een particulier initiatief, waarmee de gemeente geen financiële bemoeienis heeft. De uitbreiding is noodzakelijk om de verbouwingen (die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de huidige wetgeving) economisch uitvoerbaar te maken.

5. 3. Grondexploitatie

Door middel van de grondexploitatieregeling beschikken gemeenten over mogelijkheden voor het verhalen van kosten, bijvoorbeeld voor het bouw- en woonrijp maken en kosten voor de ruimtelijke procedure. Indien er sprake is van bepaalde bouwplannen, dient de gemeente hiervoor in beginsel een exploitatieplan op te stellen. Van deze verplichting kan worden afgezien als het kostenverhaal anderszins verzekerd is. Dit kan middels een anterieure overeenkomsten. Voor vaststelling van het planologisch besluit dient duidelijk te zijn op welke wijze de kosten zullen worden verhaald.

Dit project maakt een bouwplan op basis van artikel 6.2.1 Bro mogelijk. In beginsel dient daarom een grondexploitatieplan te worden opgesteld. Van deze verplichting kan afgeweken worden indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd is. In dit geval is er geen sprake van een kostenverhaal door de gemeente, anders dan de procedurekosten. Deze worden door de gemeente gedragen, aangezien de planologische mogelijkheden voor de ontwikkeling door het vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied Leek abusievelijk niet zijn opgenomen. Om deze reden wordt van het opstellen van een grondexploitatieplan afgezien.

6. AFWEGING EN CONCLUSIES

Aanleiding

Deze ruimtelijke onderbouwing dient ter afweging voor het verlenen van een omgevingsvergunning ex artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo, waarmee de uitbreiding van een varkenshouderij in afwijking van het geldende bestemmingsplan wordt vergund.

De afwijking betreft het uitbreiden van een intensieve veehouderij binnen een agrarische bedrijfsbestemming, waarop de mogelijkheden voor een intensieve veehouderij abusievelijk niet zijn opgenomen.

Milieu-effectrapportage

Omdat er een activiteit mogelijk wordt gemaakt die is genoemd in bijlage D van het *Besluit m.e.r.* is een mer-beoordeling uitgevoerd. Geconcludeerd is dat voor de ontwikkeling niet een volledige milieu-effectrapportage noodzakelijk is.

Afweging

Het project is in overeenstemming met de relevante beleidsuitgangspunten op zowel rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau en veroorzaakt geen conflicten met de sectorale wet- en regelgeving.

Er is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld, waarmee een verantwoorde landschappelijke inpassing van het bedrijf in de toekomstige situatie is gewaarborgd. Over de aanleg en instandhouding hiervan zijn afspraken gemaakt met de aanvrager.

Conclusie

Het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

BIJLAGE 1

Landschappelijke inpassing

LIBAU

stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen

Overzicht gebied

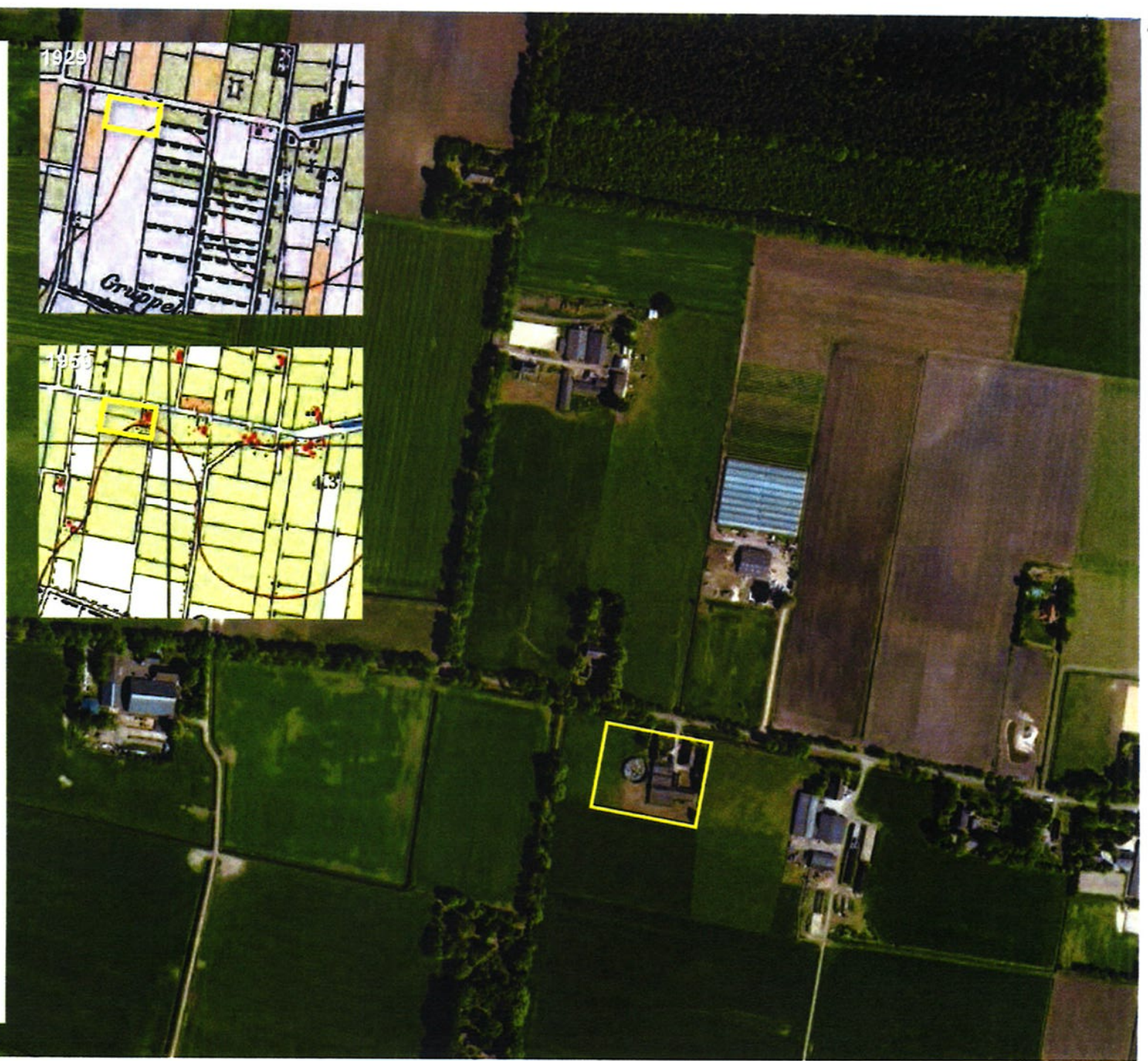
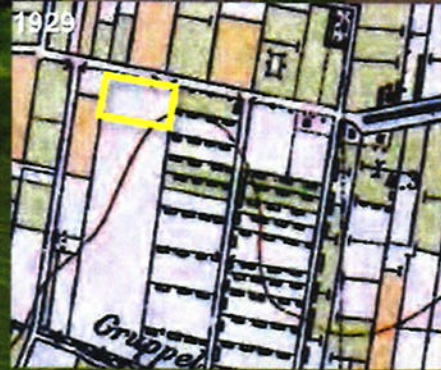
Het gebied rond de dwarshaspel is een voormalige veen- en heideontginning die aan het begin van de vorige eeuw tot ontginning is gebracht. Ondergrond is een zanderige en soms keileemondergrond met restveen en moerige insluitingen. Door de ligging op de flanken van het Drents plateau is er sprake van een licht geaccidenteerd terrein. Hoogteverschillen zijn waarneembaar maar niet echt beeldbepalend.

Het gebied kent een regelmatige blokverkeveling zonder een hoofdrichting. Scheiding van de percelen is afwisselend door greppels, al dan niet watervoerend, en resten van singels, voornamelijk elzen en berken. Sommige percelen zijn in gebruik als bosbouwperceel waardoor er een gevarieerd landschap ontstaat. Het gebied kent afwisselend besloten en kleinschalige streekjes en soms open en weidse doorzichten.

Doorgaande wegen zijn veelal beplant met eik en berk en de erven staan aan de voorzijde goed in het groen. Opvallend is de opkomst van de melkveehouderij in het gebied met de daarbij behorende schaalvergroting van de erven. Links en rechts zijn ligboxenstallen pontificaal in beeld. Erven zijn gekoppeld aan de wegen en kennen een typisch orientatie waarbij het woonhuis direct aan de weg gekoppeld is en de bedrijfsgebouwen meer achterop het bouwblok gesitueerd zijn. Nokrichtingen zijn daarbij afwisselend en niet gekoppeld aan elkaar of de richting van de weg.

LIBAU
stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen

Bedrijfsontwikkeling

De huidige stallen van het bedrijf van de familie Kroesbergen zijn ontoereikend voor de moderne wijze van veeteelt en stroken niet met de eisen aan dierenwelzijn welke vandaag de dag gevraagd worden.

Initiatiefnemer is van zins een moderne stal te plaatsen achter het huidige woonhuis.

De aangevraagde bouw past binnen het huidige bouwblok. Daarbij dient wel aangegeven te worden dat het bouwblok zelf geprojecteerd is op land wat niet in eigendom is.

LIBAU
stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen

Landschappelijke inpassing

De landschappelijke inpassing kent de volgende uitgangspunten:

- mbv groenelementen stal zo ingetogen mogelijk integreren in het landschap
- zo goed mogelijk beschermen van het doorzicht vanaf overburen
- behoud van doorzichten langs bedrijf

Voorop dient gesteld te worden dat juist door het ruimen van een aantal bouwwerken al een minder rommelig beeld ontstaat. De nieuw te bouwen stal is echter een nieuw element en overstijgt de maatvoering zoals die tot op heden voorkwam in de directe omgeving.

De grotere maat van de stal kan in grote mate teniet gedaan worden door het "opknippen" van lange lijnen en grote volumes met behulp van bomen en bosschages. Tevens kan het erf compacter gemaakt worden door de toegang van de stal te verplaatsen naar de voorzijde en daar ook de voederopslag te plaatsen.

Dit sluit aan bij de eis om het doorzicht vanaf de overburen en de doorzichten langs het bedrijf vrij te houden.

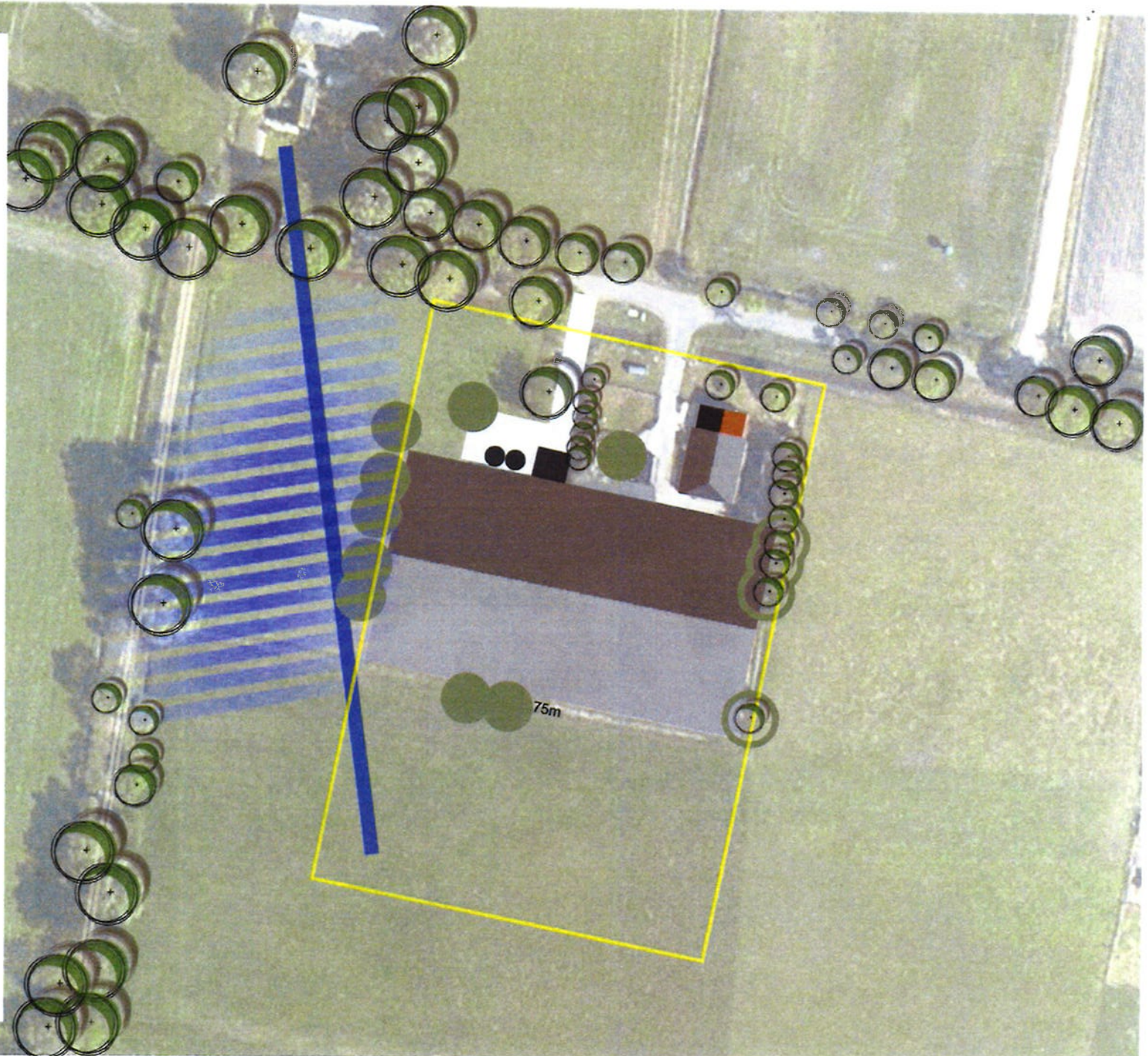
Al deze overwegingen leiden tot een landschappelijke inpassing die neerkomt op de volgende ingrepen:

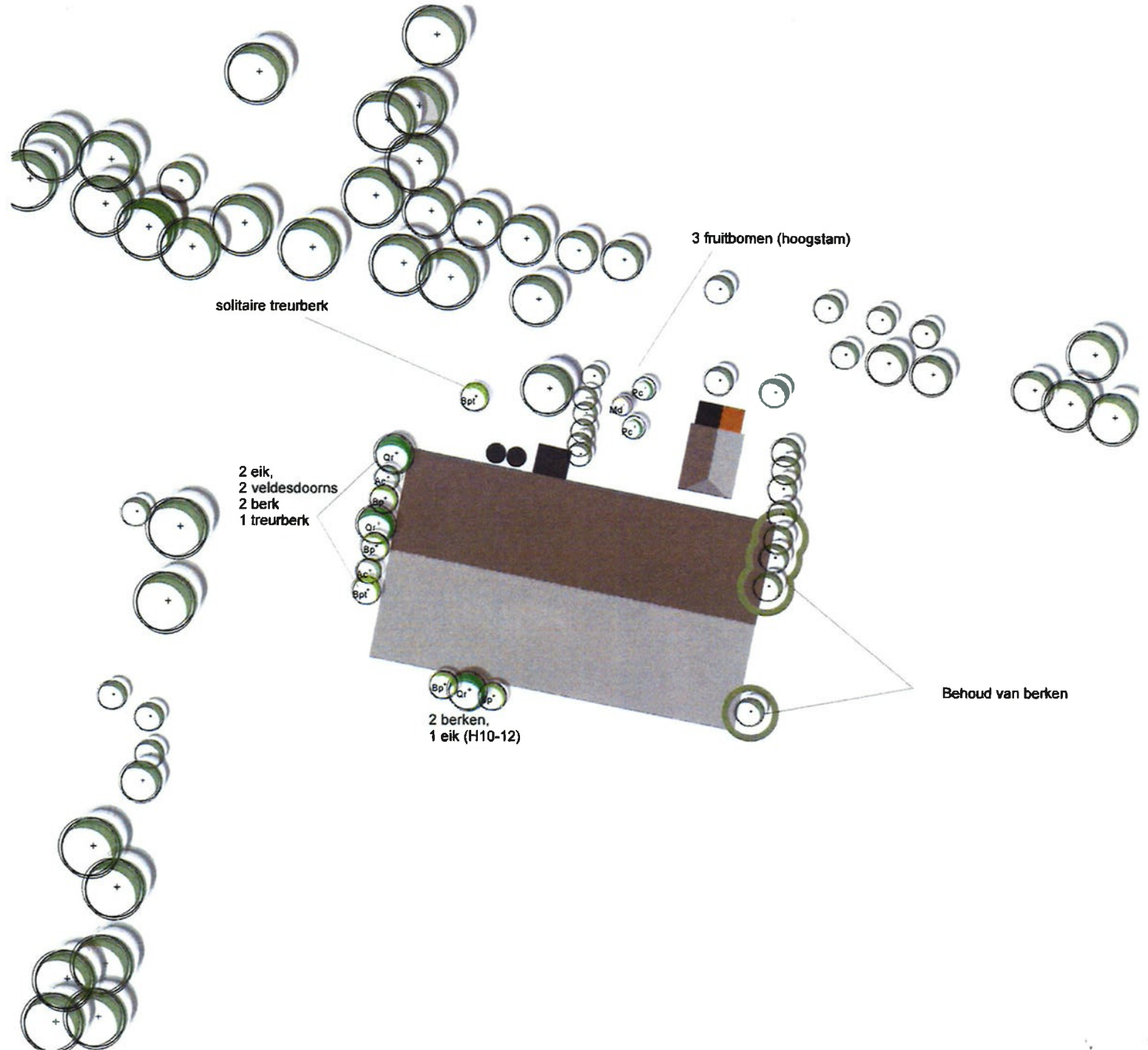
- Aanleg semi-transparante singel aan de westzijde
- Verplaatsing ingang naar voorzijde over reeds bestaande dam
- Vormgeving voorzijde
- Plaatsing boomgroep aan zuidzijde
- Zo mogelijk sparen van reeds bestaande singel aan oostzijde en anders herplanten.

LIBAU

stichting ter bevordering en instandhouding van de bouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Groningen

- Appel
Malus domestica
- Ruwe berk
Betulus pendula
- Zomereik
Quercus robur
- Treurberk
Betula pendula 'Tristis'
- Esdoorn
Acer campestre
- Peer
Pyrus communis

BIJLAGE 2

BESCHIKKING MER BEOORDELINGSPLICHT

A. KROESBERGEN

te

ZEVENHUIZEN

Inhoudsopgave

1 De aanmeldnotitie	2
1.1 <i>Achtergrond informatie over de procedure voor mer beoordeling.</i>	2
1.2 <i>Bevoegd gezag</i>	3
1.3 <i>De vergunningssituatie</i>	4
2 De beoordeling	4
2.1 <i>Beoordelingsgronden</i>	4
2.2 <i>Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)</i>	5
2.3 <i>Wet ammoniak en veehouderij</i>	6
2.4 <i>IPPC Richtlijn</i>	9
2.5 <i>Natuurbeschermingswet</i>	10
2.6 <i>Luchtverontreiniging</i>	11
2.7 <i>Bodem</i>	14
2.8 <i>Afvalwater</i>	14
2.9 <i>Geluid</i>	14
2.10 <i>Energie- en Waterbesparing</i>	15
2.11 <i>Adviezen</i>	15
3 Conclusie	16

BESCHIKKING WET MILIEUBEHEER

Burgemeester en wethouders van Leek;

1 De aanmeldnotitie

Op 23 januari 2013 hebben wij een aanmeldnotitie MER beoordeling (verder: aanmeldnotitie) ontvangen van Agrifirm Exlan te Veghel, namens de heer A. Kroesbergen. De aanmeldnotitie heeft betrekking op het wijzigen en uitbreiden van een vleesvarkensbedrijf op het perceel Dwarshaspel 15, 9354 VS te Zevenhuizen, kadastraal bekend, gemeente Leek, sectie F, nummer 2461. De aanmeldnotitie bestaat uit een beschrijving van de inpasbaarheid van de bedrijfsactiviteiten die wenselijk zijn in de toekomst en waarvoor de inrichtinghouder een milieuvergunning wil aanvragen. Voordat op de milieuaanvraag kan worden beschikt moet duidelijk zijn dat de inrichting, zoals die is gewenst, inpasbaar is in de omgeving zonder daartoe onevenredige belastingen te veroorzaken aan mens en milieu. De verplichting tot het indienen van een aanmeldnotitie voor de inrichting vloeit voort uit het Besluit milieueffectrapportage (Besluit MER) e.a. wordt verduidelijkt in paragraaf 1.1.

In onderstaande tabellen is een overzicht weergegeven van gewenste situatie.

Aangevraagde situatie, tabel 1

Stal	Rav cat.	Diersoort	Aantal dieren	geur emissie OU/dier	Totaal geur emissie	ammoniak emissie kg NH ₃ /dier	Totaal ammoniak emissie
Stal B	D.3.2.15.4.1	Vleesvarkens	2980	3,5	10.430	0,38	1.132,4
Totaal			2980		10.430		1.132,4

1.1 Achtergrond informatie over de procedure voor MER beoordeling.

Een MER-rapport is een openbaar document waarin zo objectief mogelijk is beschreven welke milieueffecten zijn te verwachten wanneer de betreffende activiteit wordt ondernomen. In een MER-rapport moet ook worden aangegeven welke alternatieven er zijn om de activiteiten uit te voeren en wat de milieueffecten daarvan zijn. Op deze wijze zijn de eventuele milieugevolgen vroegtijdig te signaleren en zo mogelijk te voorkomen of te verzachten. Het is niet nodig om voor alle nieuwe activiteiten en plannen een MER-rapport te maken. Het gaat alleen om die activiteiten die belangrijke nadelige effecten hebben op het milieu. De Wet milieubeheer maakt onderscheid tussen activiteiten, die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu (art.7.2) en activiteiten ten aanzien waarvan het bevoegd gezag moet bepalen of voor die activiteit vanwege de bijzondere omstandigheden waaronder zij wordt ondernomen, een MER-rapport moet worden gemaakt. Dit is nader uitgewerkt in het Besluit milieueffectrapportage (verder: Besluit MER)

Het Besluit MER maakt onderscheid tussen MER-plichtige activiteiten (onderdeel C van de bijlage van het Besluit MER) en MER-beoordelingsplichtige activiteiten (onderdeel D van de bijlage van het Besluit MER). In bijlage 1: "Overzicht van de activiteiten waarvoor een MER beoordelingsplicht geldt" (onderdeel D van het Besluit MER 1994 en het Besluit van 21 februari 2011 tot wijziging van het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit omgevingsrecht) staat onder punt 14 aangegeven dat de oprichting of uitbreiding van een inrichting, bestemd voor het fokken, mesten of houden van mestvarkens een beoordelingsplicht van toepassing is bij meer dan 2000 plaatsen voor mestvarkens (Rav cat. D.3). Voor bedrijven die uitbreiden met 3000 of meer plaatsen voor mestvarkens (Rav cat. D.3) geldt de MER-plicht.

Het plan is de bestaande stallen te slopen en één nieuwe stal terug te plaatsen voorzien van een additionele techniek, te weten een luchtwasser. In totaal zal na realisatie van de stal het aantal vleesvarkens binnen de gehele inrichting met 2379 stuks toenemen.

De verandering betreft de oprichting van een nieuwe stal voor 2980 vleesvarkens. Dit is minder dan de in het Besluit MER opgenomen MER-plicht. Daarom is in eerste instantie een MER beoordeling noodzakelijk.

Het antwoord op de vraag of een MER-beoordeling moet leiden tot een MER-rapport is het afhankelijk van de omstandigheden waaronder een activiteit wordt ondernomen. In de toelichting op het Besluit MER staat aangegeven dat in het geval van een beoordelings-MER het bevoegd gezag zal beslissen of uiteindelijk een MER-rapport noodzakelijk is. Uitgangspunt daarbij is dat het opstellen van een MER-rapport niet van toepassing is tenzij de voorgenomen activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. De drempelwaarden waarboven de MER-beoordelingsplicht geldt, zijn zo gesteld dat alleen die activiteiten moeten worden beoordeeld waarbij de mogelijkheid bestaat dat zich in bijzondere omstandigheden belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen voordoen.

Het bevoegde gezag houdt bij zijn beslissing rekening met de in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling aangegeven omstandigheden. Onder deze omstandigheden (artikel 7.8b, vierde lid, van de wet) wordt verstaan:

1. De kenmerken van het project, of;
2. De plaats waar het project plaatsvindt, of;
3. De kenmerken van het potentiële effect.

Deze drie punten hoeven niet tezamen aanwezig te zijn, wil er sprake zijn van de noodzaak voor het opstellen van een milieueffectrapport. Dit betekent dat alleen al door de ligging van een voorgenomen activiteit in een gevoelig gebied (bijv. een grondwaterwingebied) er sprake kan zijn van mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Er kunnen ook andere motieven zijn om een MER-procedure te doorlopen:

- a) Verbetering van de planvorming;
- b) Benutting van de meerwaarde van MER-procedure;
- c) Uitsluiting van procedurele risico's;
- d) Vergroting interne deskundigheid;
- e) Bestuurlijke argumenten.

1.2 Bevoegd gezag

De inrichting valt gelet op de hierna genoemde categorieën zoals vermeld in het Besluit omgevingsrecht (verder: Bor) onder de werkingssfeer van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

- Onderdeel C, categorie 1.1.a - inrichting waar een of meer elektromotoren aanwezig zijn met een vermogen of gezamenlijk vermogen groter dan 1,5 kW;
- Onderdeel C, categorie 7.1.a - inrichting voor het bewerken, verwerken, opslaan of overslaan van dierlijke of overige organische meststoffen;
- Onderdeel C, categorie 8.1.a - inrichting voor het kweken, fokken, mesten, houden, verhandelen, verladen of wegen van dieren;
- Onderdeel C, categorie 9.1.e - inrichting voor het vervaardigen, bewerken, verwerken, opslaan of overslaan van voedingsmiddelen voor dieren of grondstoffen daarvoor.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Leek zijn het bevoegde gezag voor deze inrichting.

1.3 De vergunningssituatie

Voor de inrichting zijn de volgende vergunning en/of meldingen vigerend:

- a) een oprichtingsvergunning Hinderwet, datum 11 juli 1977 voor het in werking hebben van een varkensmesterijbedrijf.
- b) een melding verandering inrichting op grond van artikel 8.19 d.d. 2 november 1995;
- c) een ambtshalve wijziging van de voorschriften op grond van artikel 8.23 Wet milieubeheer, datum 28 mei 1996;

2 De beoordeling

2.1 Beoordelingsgronden

Zoals aangegeven zal de activiteit bestaan uit het plaatsen en in gebruik nemen van één nieuwe stal.

Voor de beoogde wijziging is een nieuwe omgevingsvergunning noodzakelijk. Deze MER-beoordelingsprocedure wordt gezien als een voorbereidingsbesluit voor de omgevingsvergunning.

Bij de beoordeling is rekening gehouden met de vereisten, zoals omschreven in paragraaf 1.1. Daarnaast is de beoordeling gebaseerd op de verplichtingen zoals genoemd in artikel 2.14 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 8.8 tot en met 8.10 van de Wet milieubeheer.

Op grond van artikel 8.8, eerste lid, Wet milieubeheer zijn de volgende aspecten bij de beoordeling betrokken:

- de bestaande toestand van het milieu, voor zover de inrichting daarvoor gevolgen kan veroorzaken;
- de gevolgen voor het milieu, mede in hun onderlinge samenhang bezien, die de inrichting kan veroorzaken, mede gezien haar technische kenmerken en haar geografische ligging;
- de met betrekking tot de inrichting en het gebied waar de inrichting zal zijn of is gelegen, redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van het milieu;
- de mogelijkheden tot bescherming van het milieu, door de nadelige gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken, te voorkomen, dan wel zoveel mogelijk te beperken, voor zover zij niet kunnen worden voorkomen;
- het systeem van met elkaar samenhangende technische, administratieve en organisatorische maatregelen om de gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, te monitoren, te beheersen en, voor zover het nadelige gevolgen betreft, te verminderen, dat degene die de inrichting drijft, met betrekking tot de inrichting toepast, evenals het milieubeleid dat hij met betrekking tot de inrichting voert.

Met inachtneming van artikel 8.8, tweede lid, Wet milieubeheer is bij de beoordeling in ieder geval rekening gehouden met het geldende milieubeleidsplan, het geldende afvalbeheersplan en de richtwaarden die op basis van Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer gelden.

De aspecten die bij de beoordeling in acht moeten worden genomen, zijn verwoord in artikel 8.8, derde lid Wet milieubeheer; dat deze aspecten onder meer de grenswaarden die gelden op basis van hoofdstuk 5 Wet milieubeheer afbakenen of die voortvloeien uit hoofdstuk 5 van de Wet geluidshinder (milieukwaliteitseisen), instructieregels op basis van artikel 8.45 van de Wet milieubeheer, instructieregels op basis van de provinciale milieuverordening en een bindende ministeriële aanwijzing met betrekking tot de aanvraag op grond van artikel 8.27 van de Wet milieubeheer.

Artikel 8.9 van de Wet milieubeheer stelt dat bij de beslissing op de aanvraag er geen strijd ontstaat met regels die met betrekking tot de inrichting gelden, gesteld bij of krachtens de Wet milieubeheer, dan wel bij of krachtens de in artikel 13.1, tweede lid, Wet milieubeheer genoemde wetten. In het kader van deze beoordeling is deze toetsing eveneens rechtens relevant.

2.2 Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunningen. Dit geldt alleen voor dieren waar geuremissiefactoren voor zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. De Regeling geurhinder en veehouderij is gepubliceerd op 18 december 2006.

Gemeenten mogen bij verordening van de normen in de Wet geurhinder en veehouderij afwijken, binnen bepaalde grenzen (artikel 6 van de wet). Afwijkende normen gelden binnen een bepaald gebied. Het hanteren van afwijkende normen moet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van het gebied, de zogenaamde gebiedsvisie. Binnen de gemeente Leek is een verordening van toepassing, echter deze geldt enkel voor bedrijven waarbij dieren worden gehouden welke geen omrekeningsfactor voor geur hebben. Varkensmesterijen zijn derhalve uitgezonderd van de geurverordening.

De aangevraagde situatie komt overeen met een geuremissie van 10.430 ouE/sec. De inrichting en de nabij gelegen geurgevoelige objecten zijn niet gelegen binnen een concentratiegebied. De inrichting is gelegen buiten de bebouwde kom. Ten opzichte van de vergunde situatie neemt de geuremissie af met 3393 ouE/sec.

Intensieve veehouderij

In artikel 3 lid 1 van de Wgv is aangegeven dat een vergunning voor een veehouderij wordt geweigerd indien de geurbelasting van die veehouderij op een geurgevoelig object, gelegen:

- binnen een concentratiegebied, binnen de bebouwde kom meer bedraagt dan 3,0 oudeur units per kubieke meter lucht;
- binnen een concentratiegebied, buiten de bebouwde kom meer bedraagt dan 14,0 oudeur units per kubieke meter lucht;
- buiten een concentratiegebied, binnen de bebouwde kom meer bedraagt dan 2,0 oudeur units per kubieke meter lucht;
- buiten een concentratiegebied, buiten de bebouwde kom meer bedraagt dan 8,0 oudeur units per kubieke meter lucht;

In artikel 3 lid 3 is aangegeven dat indien de geurbelasting, bedoeld in het eerste lid, groter is dan aangegeven in dat lid, een vergunning, in afwijking van het eerste lid, niet wordt geweigerd indien de geurbelasting niet toeneemt en het aantal dieren van één of meer diercategorieën niet toeneemt.

Voor de inrichting gelden de vaste waarden uit de Wet geurhinder en veehouderij. Het betreft een niet concentratiegebied. Daarom zijn de waarden 2,0 en 8,0 van toepassing, voor respectievelijk binnen en buiten de bebouwde kom. Aan de beoordelingsnotie is een geurberekening gevoegd, uitgevoerd middels het berekeningsprogramma V-Stacks vergunning.

De ingevoerde waarden in deze berekening zijn akkoord bevonden. De volgende opmerking wordt ten aanzien van de berekening gemaakt:

1. De X,Y coördinaten van zowel emissiepunten als ontvangerpunten zijn niet allemaal correct ingevoerd.

Dit heeft tot gevolg dat de geurbelasting op de woningen Dwarshaspel 14 en 16 hoger zijn uitgevallen dan in de beoordeling is opgenomen.

Uit deze berekening blijkt eveneens dat, de geurbelasting op alle geurgevoelige objecten in de aangevraagde situatie zal afnemen ten opzichte van de vergunde situatie.

Algemene afstanden

De minimale afstand van de buitenzijde van een dierenverblijf tot de buitenzijde van een voor geurgevoelig object dient, conform artikel 5 Wgv, te bedragen:

- 50 meter binnen de bebouwde kom;
- 25 meter buiten de bebouwde kom.

Hieraan wordt voldaan.

Conclusie

Op grond van bovenstaande blijkt dat de geurbelasting op de geurgevoelige objecten zal afnemen ten opzichte van de vergunde situatie. De geurbelasting op de woningen blijft beneden de geurnorm. Aan de minimale afstandvereisten die verplicht zijn gesteld vanuit de Wet geurhinder en veehouderij wordt voldaan.

2.3 Wet ammoniak en veehouderij

Op 31 januari 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav), gepubliceerd in Staatsblad jaargang 2002 nummer 93, vastgesteld. Deze wet is op 8 mei 2002 in werking getreden. De laatste wijziging dateert van 1 januari 2013 gewijzigd.

Artikel 3, eerste lid, van de Wet ammoniak en veehouderij bepaalt dat bij beslissingen inzake de vergunning voor de oprichting of de verandering van een veehouderij de gevolgen van ammoniak-emissie uit de tot de veehouderij behorende dierenverblijven uitsluitend beoordeeld wordt op de wijze die is aangegeven bij of krachtens de artikelen 4 tot en met 7.

Daarnaast bepaalt artikel 3, lid 3 van de Wav dat lid 1 van dit artikel niet geldt voor het weigeren van de vergunning met toepassing van artikel 8.10, tweede lid van de Wet milieubeheer of voor voorschriften die worden gesteld met toepassing van onder andere de artikelen 8.11, 8.44, 8.45 of 8.46 van de Wet milieubeheer.

Ammoniakemissie op een zeer kwetsbaar gebied

Op grond van artikel 2, lid 1 van de Wav dienen Gedeputeerde Staten vast te stellen welke gebieden in hun provincie als zeer kwetsbaar gebied dienen te worden aangemerkt. Artikel 2 lid 2 tot en met 6 van de Wav bepalen welke gebieden door de provincie als zeer kwetsbaar moeten worden beschouwd. Provinciale Staten hebben het besluit tot aanwijzing van zeer kwetsbare gebieden inmiddels vastgesteld.

Op grond van artikel 6 eerste lid Wav wordt een vergunning geweigerd, indien de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding van het aantal dieren van een of meer diercategorieën en een tot de veehouderij behorend dierenverblijf geheel of gedeeltelijk is gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, dan wel in een zone van 250 meter rond een zodanig gebied.

Door de Provincie Groningen is de EHS vastgesteld in het provinciaal omgevingsplan III 2009-2013. De zeer kwetsbare gebieden zijn hierin weergegeven,

Nu de aangevraagde inrichting op een afstand van meer dan 250 meter van het dichtst bijgelegen zeer kwetsbaar gebied is gelegen, circa 4300 meter ten opzichte van het Nanningabos, hoeft de aangevraagde vergunning op grond van de Wav niet te worden geweigerd tenzij:

- niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast.

Best beschikbare technieken (BBT)

In artikel 2.14 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is opgenomen dat in de inrichting de beste beschikbare technieken (BBT) moeten worden toegepast. In artikel 5.4 van het Besluit omgevingsrecht is opgenomen wat onder BBT wordt verstaan. In bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht zijn documenten aangewezen wat onder BBT wordt verstaan.

Voor de aangevraagde inrichting met bijbehorende activiteiten zijn de volgende documenten van belang:

- Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs" (BREF- intensieve veehouderij);
- Bref Reference document on the General Principles of Monitoring (BREF Monitoring);
- Circulaire energie in de milieuvergunning (circulaire energie);
- Nederlandse richtlijn bodembescherming (NRB);
- Leidraad afval- en emissiepreventie.

Toetsing BREF- intensieve veehouderij/Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Voor de intensieve veehouderij is het "Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs" (hierna: het BREF-document) europees vastgelegd. De aanvraag is getoetst aan het BREF-document.

Een belangrijk onderdeel voor het beoordelen van Best Beschikbare techniek (BBT) is het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting). Het Besluit is op 1 april 2008 in werking getreden (gewijzigd 1 oktober 2010). Het Besluit huisvesting geeft invulling aan het nieuwe algemene emissiebeleid. Het Besluit huisvesting bepaald dat dierenverblijven waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. De aangevraagde stallen zijn met behulp van het Besluit huisvesting beoordeeld of deze voldoen aan het begrip BBT. Voor de aangevraagde situatie geldt dat het huisvestingssysteem gelijk of kleiner moet zijn dan de maximale emissiewaarde van bijlage 1 van het Besluit Huisvesting.

In onderstaande tabel wordt weergegeven in hoeverre in de gewenste situatie wordt voldaan aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen. Hierbij zijn de normen BBT en Factor voornemen voor de huisvestingsvorm en nageschakelde techniek bij elkaar opgeteld.

Diercategorie + Ravcode	Aantal	Norm BBT	Factor voorn.	Emissie BBT kg NH ³	Emissie voornemen kg NH ³
Vleesvarkens D.3.2.15.4.1	2980	1,4	0,38	4172	1132,4
				Totaal:	4.172,0
				Saldo:	3.039,6

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de inrichting voldoet aan BBT.

In de laatste twee kolommen van de tabel is het verschil tussen emissievoornemen en de emissie met toepassing van BBT weergegeven. Hieruit blijkt dat de inrichting als geheel voldoet aan BBT.

In de oplegnotitie is bepaald dat interne saldering mag worden toegepast, inhoudende dat de ammoniakemissies uit de tot de inrichting behorende dierenverblijven worden vergeleken met de som van de ammoniakemissies die zijn toegestaan bij een beoordeling per afzonderlijk huisvestingssysteem. Er mag in dat geval geen sprake zijn van een overschrijding. In de laatste twee kolommen van de bovenstaande tabel is deze vergelijking weergegeven. Hieruit blijkt dat de inrichting als geheel nog verder gaat dan BBT.

Toetsing overige aspecten

In het kader van de IPPC moet behalve naar ammoniak ook worden gekeken naar andere verontreinigingen die door de inrichting worden veroorzaakt. Bij deze inrichting is dit met name het ontstaan van grote hoeveelheden mest. Voor het terugdringen van de hoeveelheid mest zijn geen technieken beschikbaar. De mest die vrij komt wordt opgevangen op zodanige wijze dat deze niet de bodem verontreinigt. Uiteindelijk wordt de mest, zonder zich direct vanuit de inrichting in het milieu te verspreiden, uit de inrichting afgevoerd.

Tevens wordt in de BREF-intensieve veehouderij een goede landbouwpraktijk als best beschikbare techniek (BBT) aangemerkt. Deze BBT voor het verbeteren van de algemene milieuprestaties van een intensief veebedrijf omvat alle onderstaande aspecten:

- scholingsprogramma's voor medewerkers;
- een boekhouding van het water- en energieverbruik, de hoeveelheden veevoer, het geproduceerde afval en de op het land gebrachte kunstmest en dierlijke mest;
- een noodprocedure voor onvoorziene emissies en incidenten;
- een reparatie- en onderhoudsprogramma om te waarborgen dat gebouwen en materieel in goede staat verkeren en dat voorzieningen worden schoongehouden;
- een goede planning van activiteiten op het bedrijf, zoals de levering van grondstoffen en de afvoer van producten en afval;
- een goede planning van het uitrijden van mest.

Een aantal van deze aspecten is al voldoende geïmplementeerd via het Nederlandse mestbeleid en zal in een af te geven milieuvergunning als verplichting worden meegenomen.

BREF Monitoring

Monitoring is om twee redenen opgenomen in de IPPC-vereisten:

1. om te kunnen controleren of aan de gestelde eisen wordt voldaan, en
2. om te kunnen rapporteren over de milieueffecten van de emissies van industriële installaties.

Voor het berekenen van de totale emissies van een installatie of eenheid moet niet alleen worden gekeken naar de normale emissies uit ventilatieopeningen, schoorstenen en lozingspijpen maar moet ook rekening worden gehouden met diffuse, vluchtige en incidentele emissies. Om emissieniveaus via berekeningen te kunnen bepalen, moet men over gedetailleerde invoergegevens beschikken. Deze techniek is complexer en kost meer tijd dan metingen gebaseerd op emissiefactoren. Aan de andere kant zijn de resultaten nauwkeuriger, omdat de berekeningen zijn gebaseerd op de specifieke condities van een installatie. Bij elke berekening van emissieniveaus is het nodig dat de emissiefactoren vooraf aan een herziening worden onderworpen en door de autoriteiten worden goedgekeurd. De emissie vanuit de inrichting wordt veroorzaakt door het aantal en soort van het te houden vee en het stalsysteem. Emissiefactoren van het stalsysteem welke van toepassing zijn op de inrichting zijn verkregen met behulp van wettelijke eisen en regelingen. Door het aantal, dat binnen de inrichting worden gehouden vast te leggen in de voorschriften van de nog af te geven milieuvergunning is het mogelijk om de emissies te monitoren. Mits de vergunning kan worden verleend zullen voorschriften worden opgenomen dat de stalssystemen moeten worden gerealiseerd volgens eisen die wettelijk zijn vastgelegd. Tevens zullen er voorschriften worden opgenomen die een registratie vereisen van onder andere energie-, water- en gasverbruik. Door het bijhouden van een registratie is het mogelijk monitoring uit te voeren.

2.4 IPPC Richtlijn

De IPPC-richtlijn (Europese Richtlijn 96/61/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren middels een integrale vergunning gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT). In Nederland is de richtlijn in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Waterwet (Ww) geïmplementeerd. De nieuwe bedrijfssituatie heeft betrekking op het houden 159.255 leghennen. Aangezien binnen het bedrijf meer dieren worden gehouden dan 40.000 stuks pluimvee, zijnde de drempelwaarde uit de bijlage I van de IPPC-richtlijn, valt het bedrijf onder de Richtlijn. Dit betekent dat de Richtlijn van toepassing is.

Beleidslijn IPPC-Omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij

Het Ministerie van VROM heeft op 25 juni 2007 de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing uitgebracht. Ons college heeft op 10 juli 2007 besloten om deze beleidslijn te hanteren.

De beleidslijn is opgesteld om te dienen als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoets, zoals die op grond van de IPPC-richtlijn ten aanzien van de ammoniakemissie vanuit veehouderijen dient te worden uitgevoerd. De verplichting is sinds 2007 eveneens geïmplementeerd in de Wet ammoniak en veehouderij, artikel 3 lid 3. De beleidslijn fungeert als toetsingskader om te bepalen of vanwege lokale milieuomstandigheden voor veehouderij strengere eisen moeten worden opgenomen dan de eisen die gelden conform BBT. De beleidslijn is enkel van toepassing op IPPC- veehouderijen en alleen in gevallen waarin sprake is van uitbreiding in dierenaantal, paragraaf 1 beleidslijn.

Afhankelijk van de totaal aangevraagde ammoniakemissie moeten in verband met de omgeving mogelijk technieken worden toegepast die verder gaan dan BBT. Hiervoor worden twee drempelwaarden gehanteerd:

- Indien bij toepassing BBT de emissie groter is dan 5.000 kg moet voor de uitbreiding een extra reductie ten opzichte van BBT worden gerealiseerd (BBT⁺).
- Indien bij toepassing BBT de emissie groter is dan 10.000 kg moet voor de uitbreiding bovenop de extra reductie een nog grotere reductie worden gerealiseerd (BBT⁺⁺).

De drempelwaarden zijn gerelateerd aan het voldoen aan BBT per 1 januari 2010.

Omdat de uitbreiding plaats vindt in de range boven de 5.000 kg en beneden de 10.000 kg moet volgens de omgevingstoets BBT⁺ worden toegepast. Voor de dieren (leghennen) waarmee wordt uitgebreid geeft de beleidslijn een reductiewaarde van 65 % aan, die behaald zou moeten worden ten opzichte van een traditioneel systeem boven de drempelwaarde van 5.000 kg NH₃.

Voor de inrichting betekent toepassing van de IPPC beleidslijn dat dus voor het aantal leghennen boven de 5.000 kg NH₃ met BBT⁺ moet worden gerekend.

- 5.000 NH₃ : 0,125 kg NH₃ (BBT) = 40.000 dierplaatsen leghennen
- 159.255 - 40.000 = 119.255 dierplaatsen BBT⁺ = 119.255 x 0,110 = 13.118,05 kg NH₃

De maximale emissie voor 159.255 leghennen bedraagt daarmee 18.118,05 kg NH₃ volgens de IPPC beleidslijn.

De feitelijke emissie van de 159.255 te houden leghennen bedraagt 5.554,0 kg NH₃. Het plan voldoet aan de IPPC beleidslijn.

2.5 Natuurbeschermingswet

Beoordeling

Onderhavige inrichting is gelegen op een afstand van circa 1.300 meter van het Natura 2000 gebied 'De Bakkeveenseduinen'. Het gebied is deels eveneens aangewezen als ecologische hoofdstructuur.

Op grote zeer grote afstand van de inrichting zijn het Fochteloërveen, Norgerholt en het Leekstermeergebied gelegen.

Ten aanzien van deze gebieden is in de beoordelingsnotitie een toetsing uitgevoerd met toepassing van het ammoniak depositiemodel Aagro-stacks. Dit model is opgesteld in opdracht van het ministerie van LNV. Gebleken is dat de ingevoerde parameters op juiste wijze heeft plaats gevonden.

Uit de berekening blijkt dat de kritische depositiewaarde maximaal 0,96% bedraagt. Een overzicht van de uitkomsten van de berekeningen is hieronder weergegeven.

Bakkeveense Duinen (stel rand van het gebied)	Depositie	KDW	KDW aandeel%
H2310 stuifzandheide	2,21	1.100	0,20%
H2320 kraaiheide	2,21	1.100	0,20%
H2330 zandverstuiving	2,21	740	0,30%

Uit de handreiking die bij het depositiemodel is verschaft blijkt dat wanneer de kritische depositiewaarde van 5% niet wordt overschreden kan worden aangenomen dat de invloed van de betreffende inrichting nihil zal zijn. Uit de jurisprudentie is inmiddels gebleken dat deze 5% niet altijd kan worden gehandhaafd. Nu echter de kritische depositiewaarden zelfs onder de 1% ligt is in redelijkheid aan te nemen dat de invloed van de inrichting op de omliggende natuurgebieden nihil zal zijn.

Ten slotte wordt opgemerkt dat de inrichting beschikt over vergunde rechten waarbinnen gebruik mag worden gemaakt. Nu de ammoniakdepositie van de inrichting ten opzichte van vergunde rechten afneemt, en tevens uit de berekening blijkt dat de invloed van de inrichting klein is, hoeft geen nader onderzoek hiertoe plaats te vinden.

Opmerking

Voor de inrichting dient mogelijk een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd, hiertoe is de Gemeente Leek vanaf 1 oktober 2010 het bevoegd gezag. Wel moet de gemeente een verklaring van geen bedenkingen ontvangen van de Provincie.

Gelet op de aanmeldingsnotitie hebben wij (nog) geen verklaring van geen bedenkingen aangevraagd. Dit laat onverlet dat de Provincie Friesland, Provincie Groningen dan wel Provincie Drenthe een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig kan vinden. Mocht blijken dat op grond van de Natuurbeschermingswet toch een vergunning nodig is en dat deze niet kan worden verleend, dan kan geen gebruik worden gemaakt van de nog aan te vragen omgevingsvergunning.

2.6 Luchtverontreiniging

Wet Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, titel 5.2, Wm). Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 vervallen. Artikel 5.16 Wm (eerste lid) geeft aan hoe en onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (opgesomd in het tweede lid) kunnen uitoefenen in relatie tot luchtkwaliteitseisen. Voor de inrichting moet aannemelijk worden gemaakt dat aan één of aan een combinatie van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- b. een project leidt - al dan niet per saldo - niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- c. een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de concentratie van een stof.

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)

Deze AMvB, verder te noemen het Besluit NIBM, legt vast wanneer een project niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie van een bepaalde stof. Dat is het geval wanneer aannemelijk is dat het aanvraag om vergunning een toename van de concentratie van fijn stof (PM₁₀) of stikstofdioxide (NO₂) veroorzaakt die niet meer bedraagt dan 3% van de jaargemiddelde concentratie van die stof. Dit komt overeen met een toename van maximaal 1,2 microgram/m³ voor zowel PM₁₀ als NO₂.

Bij de NIBM toets gaat het om de toename van de luchtverontreiniging als gevolg van de inrichting, afgezet tegen de autonome ontwikkeling.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat de activiteiten binnen de NIBM-grens blijft:

- motiveren dat een project binnen de getalsmatige grenzen van een categorie uit de Regeling NIBM valt. Er is dan geen verdere toetsing nodig, het project is in ieder geval NIBM. Dit volgt uit artikel 4, eerste lid, van het Besluit NIBM;
- op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 1% of 3% grens niet overschrijdt. Hiervoor kunnen berekeningen nodig zijn. Ook als een project niet past binnen de getalsmatige grenzen van de Regeling NIBM, is het mogelijk om alsnog via berekeningen aannemelijk te maken, dat de 1% of 3% grens niet wordt overschreden.
- Als de activiteiten niet leiden tot een toename groter dan 1% of 3% voor zowel PM₁₀ als NO₂, dan vindt geen verdere toetsing aan grenswaarden plaats.

Binnen de inrichting vinden activiteiten plaats waarbij verontreinigingen aan PM₁₀ en NO₂ naar de lucht kunnen ontstaan, namelijk bij vervoersbewegingen van bedrijfsvoertuigen en het houden van varkens.

Vervoersbewegingen

In Nederland blijkt alleen langs zeer drukke wegen en in de omgeving van grote industriële installaties een overschrijding te zijn van PM₁₀ als NO₂. De inrichting is niet gelegen in directe nabijheid van drukke verkeerswegen of verkeersknooppunten. Tevens zijn in de omgeving geen grote industriële installaties aanwezig. In een omgeving waar geen overschrijding dreigt van de kwaliteitsnormen, zal de voorgenomen activiteiten niet een zodanig bijdrage aan de luchtverontreiniging veroorzaken dat alsnog de kwaliteitsnormen worden overschreden.

Ten einde te toetsen of inderdaad aan de gestelde normen worden voldaan hebben wij een berekening uitgevoerd met de NIBM-tool 2011, zoals deze op www.infomil.nl is geplaatst. Deze tool is ontwikkeld om te kunnen berekenen of een activiteit wel of niet leidt tot een significante toename aan PM₁₀ als NO₂ als gevolg van de aangevraagde vervoersbewegingen op wegen.

Afgezien van het feit dat het ons gaat om de emissies op inrichtingsniveau, dus binnen de inrichtingsgrenzen, kan middels deze tool wel worden gerekend.

Daarbij opgemerkt dat de berekeningstool bestaande vervoersbewegingen op wegen meeneemt, deze vinden echter niet binnen de inrichting plaats. Het berekende resultaat is dan ook gebaseerd op een veel hoger aantal vervoersbewegingen dan dat is aangevraagd. De uitkomst is daarbij:

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit			
Extra verkeer als gevolg van het plan	Extra voertuigbewegingen (wekdaggemiddelde)		10
	Aandeel vrachtverkeer		100,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³		0,15
	PM ₁₀ in µg/m ³		0,02
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³			1,2
Conclusie			
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig			

Uit de berekening blijkt dat de bijdrage van de inrichting niet in betekende mate is, aanvullend onderzoek is niet nodig.

Fijn stof ten aanzien van het houden van vleesvarkens

De concentratie van fijn stof (PM10) op de inrichtingsgrens wordt bepaald door:

- de achtergrondconcentratie in de lucht;
- de emissie van fijn stof afkomstig van de inrichting;
- de emissie van fijn stof door het wegverkeer.

De grenswaarden voor fijn stof zijn:

- 40 µg/m³ als jaargemiddelde concentratie;
- 50 µg/m³ als vierentwintig-uursgemiddelde concentratie, waarbij geldt dat deze maximaal 35 keer per kalenderjaar mag worden overschreden.

Aan de hand van de fijnstof emissienormen voor stalsystemen van het Ministerie van VROM is de totale emissie van de dieren berekend. Daaruit blijkt dat in de aangevraagde situatie de dieren een emissie veroorzaken van 92.380,0 kg/jaar.

Om te bepalen welke bijdrage de veehouderij levert aan de jaargemiddelde en vierentwintig-uursgemiddelde concentraties van zwevende deeltjes (fijn stof), moet de emissieconcentratie op leefniveau bepaald worden. De hoogste emissieconcentratie moet bepaald worden vanaf de erfsgrens van de inrichting (buiten de erfsgrens). Op het terrein van de inrichting zelf hoeft niet getoetst te worden. Voor nadere toetsing van veehouderijen aan de grenswaarden hebben wij gebruikt gemaakt van de "Handreiking fijn stof en veehouderijen" opgesteld door Infomil, d.d. mei 2010.

Gelet op de afstand tussen inrichting en het meest nabijgelegen gevoelige object en de berekende uitstoot van fijn stof kan worden geconcludeerd dat de uitbreiding niet in betekende mate bijdraagt.

Toetsing directe ammoniakschade

In het kader van de toepassing van de Wet milieubeheer kan mogelijke directe schade aan bossen en andere vegetatie door de uitstoot van ammoniak van belang zijn. Deze schade blijkt in de praktijk vooral plaats te vinden bij coniferen en fruitbomen, maar ook andere gewassen zijn er echter gevoelig voor. Of er sprake is van onaanvaardbare ammoniakschade kan beoordeeld worden aan de hand van rapport "Stallucht en Planten" van het IMAG in Wageningen uit juli 1981. Uit dit rapport blijkt dat schade door uitstoot van ammoniak uit stallen zich kan voordoen bij intensieve kippen- en varkenshouderijen. Ter voorkoming van dergelijke schade blijkt dat een afstand van minimaal 50 meter tussen stallen en zeer gevoelige planten en bomen, zoals coniferen, en een afstand van minimaal 25 meter tot minder gevoelige planten en bomen moet worden aangehouden. Toetsing aan dit rapport is, blijkens de uitspraak in casus E03.98.0118, nog steeds conform de meest recente, algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten.

Er bevinden zich binnen bovengenoemde afstanden geen gevoelige vegetaties zoals bedoeld. Daardoor kan in de aangevraagde situatie worden gewaarborgd dat er door de ammoniakemissie vanuit de dierverblijven geen directe ammoniakschade zal optreden.

2.7 Bodem

De NRB is bedoeld om, voor zover dat niet elders is bepaald, na te gaan met welke bodembeschermende voorzieningen een verwaarloosbaar bodemrisico (A) of aanvaardbaar bodemrisico (A*) bereikt kunnen worden. Niveau A is gewenst, maar als dat leidt tot onredelijke eisen, is A* een aanvaardbaar alternatief (voor bestaande situaties).

De volgende activiteiten binnen de inrichting kunnen worden aangemerkt als potentieel bodembedreigende activiteiten:

- De opslag van spoelwater in een spoelwaterput.
- De (tijdelijke) opslag van mest.
- De verlading van dieren, mengvoer en mest.

Uit de beoordelingsnotitie blijkt dat die voorzieningen worden toegepast waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt bewerkstelligd. Nadere toetsing van de voorzieningen zullen in een vergunningprocedure verder worden uitgewerkt.

2.8 Afvalwater

Uit de beoordelingsnotitie blijkt, dat bedrijfsafvalwater ontstaat tijdens:

- a. het schoonmaken van de stallen;
- b. procesafvalwater afkomstig van de luchtwasser

Naast bovengenoemde afvalwaterstromen is sprake van hemelwater afkomstig van daken en verhardingen.

Het afvalwater, zoals genoemd onder punt a en b wordt opgevangen in daartoe bestemde spoelwateropslag/mestkelder en naderhand uitgereden op het land. Hemelwater wordt geloosd op de bodem en watergangen. Dit is in overeenstemming met de aanbevelingen zoals opgenomen in de circulaire "Voorlopige richtlijnen voor het bevoegd gezag ten aanzien van agrarische afvalwaterlozingen".

2.9 Geluid

De inrichting is gelegen in het landelijke gebied. Het terrein is niet-geluidsgezoneerd (artikel 41 Wet geluidshinder). Hierdoor is het toetsingskader zoals opgenomen in de Wet geluidshinder niet van toepassing. De gemeente Leek heeft geen gemeentelijk beleid inzake industrielawaai, hierdoor betreft het toetsingskader voor geluidshinder de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening, oktober 1998 (verder: de Handreiking).

Volgens de beoordelingsnotitie zijn de belangrijkste geluidsbronnen op het bedrijf: de ventilatoren en de aan- en afvoerbewegingen t.b.v. het mengvoer, verladen dieren en de mest.

Gelet op ervaringen met soortgelijke bedrijven en stalsystemen ligt het niet in de lijn der verwachting dat er geluidsoverlast zal gaan plaatsvinden. Nader onderzoek op het aspect geluid en eventueel hiertoe te nemen maatregelen zullen worden getoetst bij een aanvraag om omgevingsvergunning.

2.10 Energie- en Waterbesparing

Op 4 november 2003 heeft de raad van de gemeente Leek de beleidsnota en het uitvoeringsprogramma "Energieprogramma gemeente Leek" vastgesteld. Die hebben onder meer tot doel het terugdringen van energieverbruik door bedrijven. In de inrichting wordt aardgas gebruikt ten behoeve van ruimteverwarming; elektriciteit wordt voor het overgrote deel gebruikt ten behoeve van ventilatoren en verlichting.

Bij de beslissing op de aanvraag betrekken wij ook de milieugevolgen die verband houden met het gebruik van energie. Met industriële en andere sectoren heeft het ministerie van Economische Zaken meerjarenafspraken (MJA's) gemaakt. De onderhavige inrichting kan niet worden aangemerkt als een MJA-bedrijf. Conform de circulaire "Energie in de milieuvergunning" (augustus 1999) is energie een relevant aspect als het jaarverbruik meer is dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas.

Voor water is geen ondergrens gesteld in de handreiking "Wegen naar preventie bij bedrijven" omdat de relevantie van waterbesparing sterk afhankelijk is van de lokale situatie.

Geschat wordt dat de inrichting de volgende hoeveelheden energie en water zal gaan verbruiken:

- Elektriciteit: 150.000 kWh/jaar (geschat);
- Gas: 30.000 m³/jaar (geschat);
- Water: nb .

Gelet op het geschat verbruik wordt de inrichting wat betreft elektraverbruik gezien als grootverbruiker. Voor gas als kleinverbruiker.

Uit de beoordelingsnotitie blijkt dat,et de nieuwbouw maatregelen getroffen zullen worden om het energieverbruik zo ver als redelijkerwijs haalbaar is te beperken. De best beschikbare technieken zullen worden toegepast.

Verder toetsing en beoordeling van dit aspect vindt plaats in de aanvraag om omgevingsvergunning.

2.11 Adviezen

Het besluit dient overeenkomstig artikel 7.8b, lid 5 van de Wet milieubeheer bekend te worden gemaakt. Belanghebbenden kunnen kennis nemen van de terinzagelegging middels publicatie van de zakelijke inhoud van het ontwerp in het huis-aan-huis blad "Midweek". Tevens is hiervan kennisgegeven middels het publicatiebord aan de voorkant van het gemeentehuis en op de website van de gemeente Leek (www.Leek.nl).

Daarnaast zal de mededeling van het besluit in de Staatscourant moeten worden gepubliceerd. Tegen de beslissing dat geen MER noodzakelijk is staat geen bezwaar en beroep open bij de Raad van State. Tijdens de procedure voor de te verlenen milieuvergunning kunnen belanghebbenden zienswijzen of beroep indienen tegen het (ontwerp)besluit en daarmee ook indirect tegen het besluit op de MER-beoordeling.

3 Conclusie

Uit de beoordeling is gebleken dat voor de wijziging en uitbreiding van het veehouderijbedrijf geen MER-rapport hoeft te worden opgemaakt.

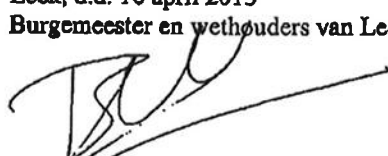
Uit de beoordeling van de gegevens uit de beoordelingsnotitie is voldoende gebleken dat de inrichting inpasbaar is in haar omgeving. Het aanvullend laten uitvoeren van een MER-rapport heeft dan ook geen meerwaarde.

In de nog te verlenen milieuvergunning zullen voorschriften worden opgenomen om te waarborgen dat de inrichting zijn verplichtingen ter bescherming van de omgeving nakomt.

BESLUITEN:

1. Dat de milieumomstandigheden die een rol spelen bij het wijzigen en uitbreiden van varkenshouderij A. Kroesbergen, Dwarshaspel 15 te Zevenhuizen en de afwezigheid van "belangrijke nadelige gevolgen die de voorgenomen activiteit voor het milieu kan hebben", het uitvoeren van een MER geen toegevoegde waarde heeft. Het bevoegd gezag oordeelt dat voor de beoogde uitbreiding van de inrichting geen milieueffectrapportage noodzakelijk is.
2. een afschrift van dit besluit te zenden aan:
 - a. Varkenshouderij A. Kroesbergen, t.a.v. de heer A. Kroesbergen, Zevenhuisterweg 64, 9311 VC te Nieuw Roden (*aanvrager*);
 - b. Agrifirm Exlan, t.a.v. de heer L. Polinder, Postbus 1033, 7940 KA te Meppel (*adviseur aanvrager*);
 - c. Provincie Groningen, Postbus 610, 9700 AP te Groningen (*belanghebbende, kopie kennisgeving*);
 - d. Provincie Friesland, 20120, 8900 HM te Leeuwarden (*belanghebbende, kopie kennisgeving*);

Leek, d.d. 16 april 2013
Burgemeester en wethouders van Leek,

B.C. Hoekstra, burgemeester H.K. Hofman, secretaris

Bijlage:

1. Aanmeldingsnotitie MER, ingekomen op 23 januari 2013.

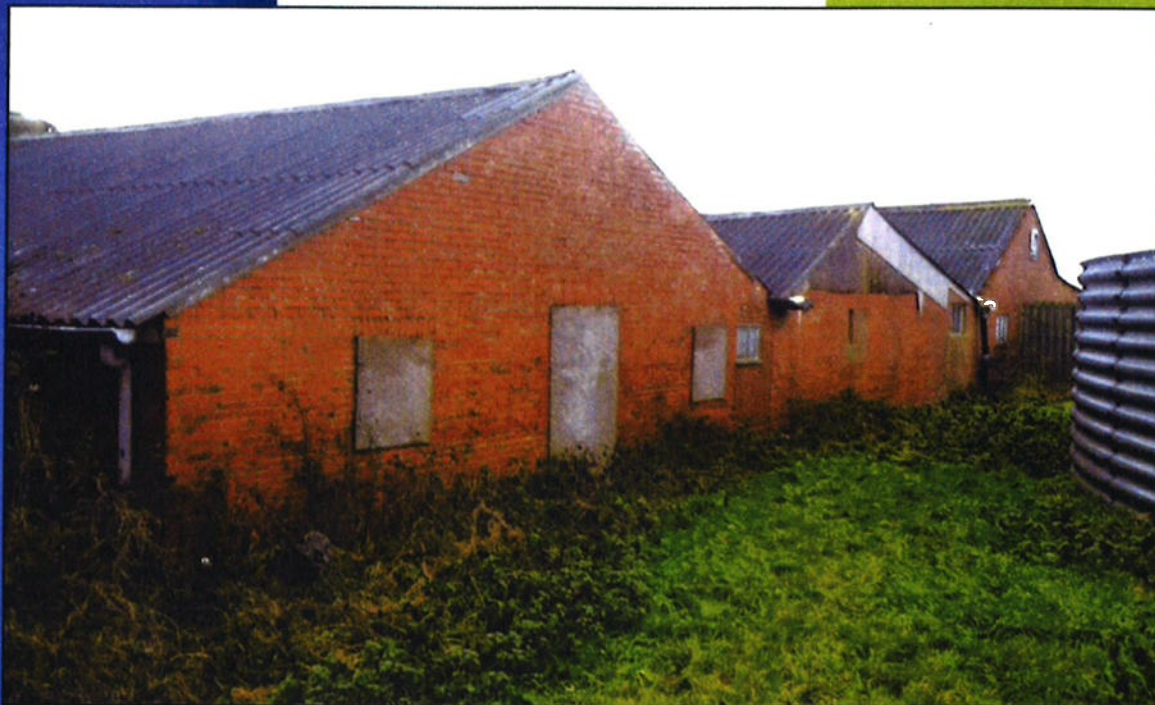

BIJLAGE 3

2017

Toetsing Wet natuurbescherming

Onderdeel soortbescherming
Dwarshaspel 15 te Zevenhuizen

COLOFON

BUREAU FAUNAX
Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk
0513-435024
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Toetsing Wet natuurbescherming Onderdeel soortbescherming Dwarshaspel 15 te Zevenhuizen

*Verkennde inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van
de vigerende natuurwetgeving inclusief omgevingscheck GSVI*

Gorredijk, februari 2017, Aangepast naar de nieuwe natuurwetgeving

In opdracht van:
Gemeente Leek

Contactpersoon:
Dhr. H. ter Beeke

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk:
Dhr. J. Groen en Dhr. S. Scholten

Rapportage:
Dhr. J. Groen

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van de stallen in het plangebied

**© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2017). Toetsing Wet natuurbescherming Dwarshaspel 15 te Zevenhuizen. Rapport 16143, Bureau FaunaX,
Gorredijk.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau Faunax heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

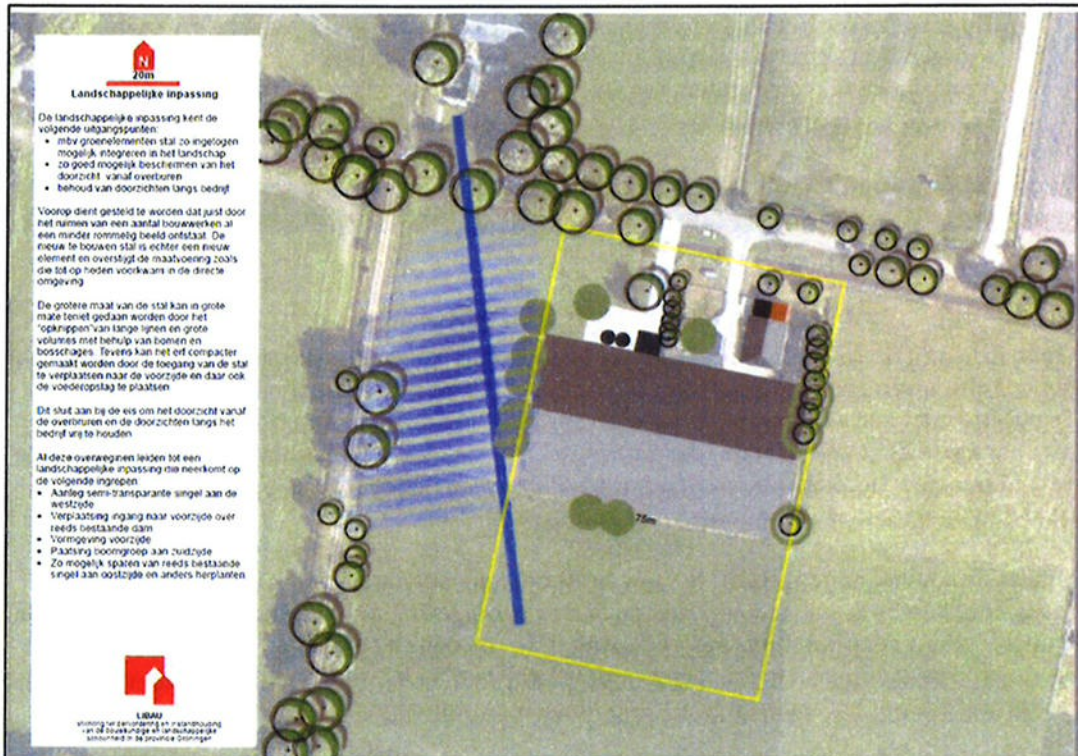
INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doel	2
1.3 Geschiedenis van het project.....	2
1.4 Onderzoeksopzet.....	3
1.5 Ligging en karakteristiek	3
2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING.....	5
2.1 Soortbescherming	5
2.2 Gebiedsbescherming.....	6
2.3 Natuurnetwerk Nederland/EHS.....	8
3. RESULTATEN ECOLOGISCHE QUICKSCAN.....	9
3.1 Flora.....	9
3.2 Vogels	10
3.2.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen	10
3.2.2 Overige broedvogels.....	11
3.3 Zoogdieren	11
3.3.1 Vleermuizen	11
3.3.2 Vleermuizen: nader onderzoek 2015	12
3.3.3 Overige zoogdiersoorten	13
3.4 Vissen, amfibieën, reptielen & ongewervelden.....	14
3.4.1 Vissen.....	14
3.4.2 Reptielen & amfibieën.....	14
3.4.3 Ongewervelden	14
4. OMGEVINGSCHECK.....	15
5. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	16
5.1 Overzicht beschermde soorten	16
5.2 Effectbespreking en aanbevelingen.....	16
5.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming	16
5.2.2 Kerkuil	16
5.2.3 Huismus.....	16
5.2.4 Vleermuizen	17
5.2.5 Omgevingscheck GSVI.....	17
5.2.1 Algemeen voorkomende broedvogels	17
5.2.2 Zorgplicht	18
5.3 Overzicht vervolgstappen.....	18
6. BRONNEN EN LITERATUUR.....	19

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens om minimaal een drietal varkensstallen te slopen ten behoeve van een uitbreiding van de varkenshouderij op het erf van Dwarshapel 15 te Zevenhuizen (zie figuur 1.1).

Figuur 1.1. Plan van de voorgenomen uitbreiding

Omdat dit een ruimtelijke ingreep betreft dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze toetsing vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan. In het kader daarvan is door Bureau FaunaX een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura-2000 en EHS).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 5.

1.3 Geschiedenis van het project

Op 10 december 2014 heeft het college besloten om een omgevingsvergunning te verlenen voor het oprichten van een nieuwe varkensstal op het perceel Dwarshaspel 15 te Zevenhuizen. Tegen de verleende vergunning is beroep ingediend bij de Rechtbank Noord-Nederland en uiteindelijk hoger beroep bij de Raad van State. De Raad van State heeft, in haar uitspraak van 20 oktober 2016, het hoger beroep gegrond verklaard en het college opgedragen opnieuw te beslissen op de aanvraag omgevingsvergunning.

Omdat de aanvrager nog steeds de wens heeft om zijn varkensstal voor 2980 varkens te realiseren is de op 15 juli 2013 ingediende aanvraag omgevingsvergunning opnieuw beoordeeld. Onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing is de ecologische toetsing. In maart 2014 is de eerste quickscan uitgevoerd en opgeleverd, waarop een nader onderzoek in de zomer van 2015 heeft plaatsgevonden. Daarvan is de rapportage in november 2015 opgeleverd.

Uit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) volgt dat het bevoegd gezag zich in ieder geval mag baseren op gegevens en onderzoeken die niet ouder zijn dan twee jaar. Onderzoek naar beschermde soorten (zoals vleermuizen) is in principe 3 jaar geldig, mits de bestaande situatie niet is veranderd. Daarnaast is de Flora en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 per 1 januari 2017 opgegaan in de nieuwe Wet natuurbescherming.

Op basis van het voorgaande heeft de gemeente Leek aan Bureau FaunaX verzocht de quickscan opnieuw uit te voeren en naar aanleiding daarvan aanvullend een omgevingscheck uit te voeren om inzicht te verkrijgen in de effecten op de Gunstige Staat van Instandhouding van een aantal aanwezige en potentieel aanwezige beschermde soorten, indien de voorgenomen plannen gerealiseerd worden.

1.4 Onderzoeksopzet

In opdracht van gemeente Leek zijn de beoogde werkzaamheden op basis van een veldbezoek, bureaustudie en ecologisch inzicht in de vorm van een quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek, bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of gebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op 9 december 2016. Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied waarbij is gelet op de aanwezigheid of sporen van beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

1.5 Ligging en karakteristiek

Het plangebied (figuur 1.2) betreft het erf van de Dwarshaspel 15 te Zevenhuizen. Op dit erf zijn een woonhuis en vier stallen (figuur 1.3) aanwezig. Tevens zijn een aangebouwde schuur en een kleine garage aanwezig. Van de aanwezige stallen worden er minimaal drie gesloopt. De te slopen stallen zijn oud en bestaan uit baksteen en dakbedekking die bestaat uit golfplaten. De muren van de schuren bestaan deels uit spouwmuren en bevatten veel gaten, welke deels zijn opgevuld met plastic, kit en purschuim.

Mogelijk worden ook de garage en de vierde stal gesloopt. Ook deze gebouwen zijn gebouwd van bakstenen en hebben daken die bestaan uit golfplaten. Het woonhuis blijft gehandhaafd, is gebouwd van baksteen en heeft een dak met ouderwets gegolfde dakpannen. De schuur die aan het woonhuis vast zit, heeft weer een dak dat bestaat uit golfplaten. Op het erf bevinden zich een gazon, droge sloten en een tuin met gecultiveerde bomen (vooral coniferen) en een aantal berken.

Het plangebied grenst aan de noordkant aan de Dwarshaspel en wordt omringd door intensief beheerde landbouwpercelen en verspreid gelegen bomenlanen en bosopstanden.

Figuur 1.2. Ligging van het plangebied

Figuur 1.3. Impressie te slopen varkenstallen

2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt net als Natura-2000 onder de Wet Natuurbescherming, welke per 1 januari 2017 in werking is getreden.

Met het van kracht worden van de Wet natuurbescherming komen vrijwel alle verantwoordelijkheden bij de provincies te liggen. Onder de nieuwe Wet natuurbescherming blijft de bescherming van Natura 2000-gebieden vrijwel hetzelfde. Ook soorten blijven op een vergelijkbare manier beschermd als onder de Flora- en faunawet, al is er wel sprake van verschillen. Het meest opvallend is dat er veel planten en dieren aan de lijst van beschermde soorten worden toegevoegd, terwijl er ook tal van soorten niet langer beschermd zijn. Bovendien krijgen provincies de mogelijkheid zelf extra beschermde soorten toe te voegen of juist vrijstelling te verlenen. De provincie Groningen heeft een checklist opgesteld om antwoord te krijgen op de vraag of een ontheffing nodig is voor de uit te voeren werkzaamheden gaat in een omgeving waar een of meerdere beschermde dieren en/of planten aanwezig zijn. De checklist is te vinden op <https://www.provinciegroningen.nl/loket/vergunningenontheffingen/wet-natuurbescherming-vanaf-1-januari-2017/>.

2.1 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Het is niet toegestaan planten te plukken en dieren te doden, te vangen of te verstoren die onder de Wet natuurbescherming vallen.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten waaronder soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige beschermde soorten (art. 3.10), bijvoorbeeld uit de Nederlandse Rode Lijst. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan.

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. De vrijgestelde soorten die provincie Groningen via de verordening heeft aangewezen zijn de volgende:

Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Bruine kikker
Bosmuis	Gewone pad
Bunzing	Kleine watersalamander
Dwergmuis	Meerkikker
Dwergspitsmuis	Bastaardkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	

Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ondergrondse woelmuis	
Ree	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

De verordening van de Provinciale Staten van Groningen met betrekking tot de nieuwe Wet natuurbescherming is te vinden op: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6952.html>

2.2 Gebiedsbescherming

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) is in eerste instantie vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en sinds 1 januari jongstleden opgegaan in de nieuwe Wet natuurbescherming. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor- of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval dat de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering mogelijk negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Het plangebied ligt in de directe nabijheid van Natura-2000 gebied de Bakkeveense Duinen (figuur 2.1). De afstand tot dit gebied is ongeveer 1,5 kilometer. De Bakkeveense Duinen is een gevarieerd gebied bestaande uit bossen, heidevelden, graslanden, zandverstuivingen en enkele landgoederen. Voor dit N2000-gebied zijn de volgende habitattypen aangewezen:

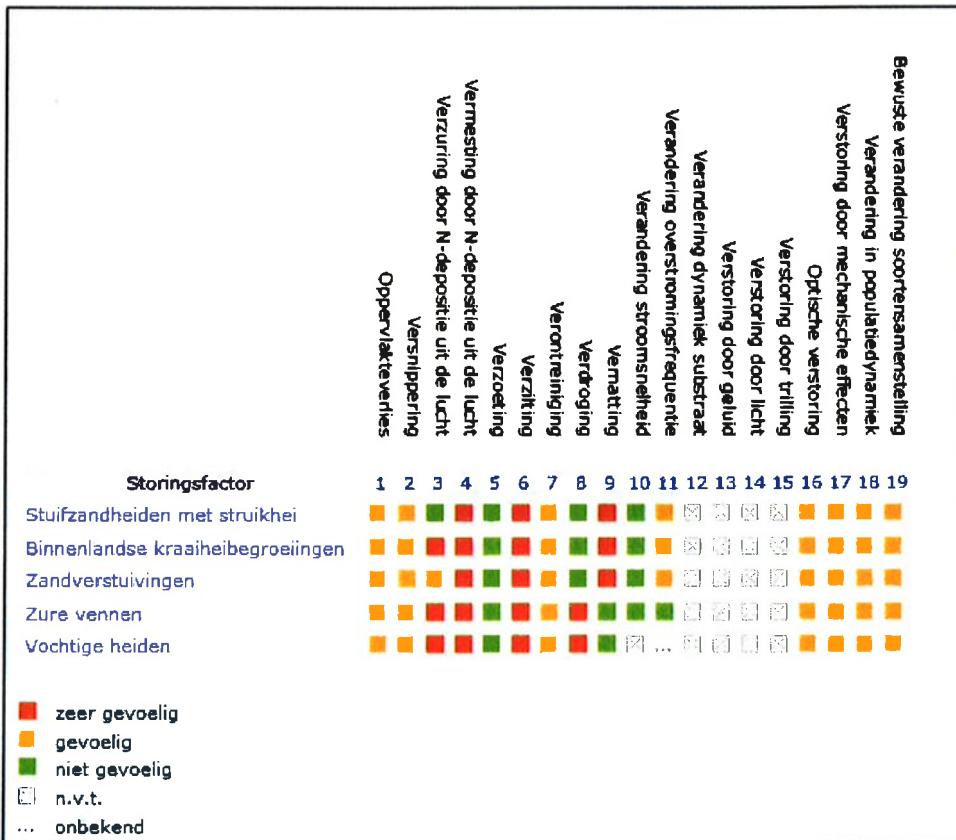
1. stuifzandheiden met struikhei,
2. binnenlandse kraaiheibegroeiingen,
3. zandverstuivingen,
4. zure vennen en
5. vochtige heiden (hogere zandgronden).

Al deze habitattypen zijn zeer gevoelig voor N-depositie (zie figuur 2.2.).

- Het plangebied ligt in de nabijheid van het Natura-2000 gebied Bakkeveense Duinen.
- Op 20 september 2013 is een Natuurbeschermingswet vergunning afgegeven. Als de wijziging/uitbreiding past binnen de reeds verleende vergunning en daardoor geen sprake is van een nieuwe activiteit, is geen vergunning nodig. Wel zal de aanvrager een melding moeten indienen bij de provincie.

Figuur 2.1. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van natura-2000 gebied Bakkeveense Duinen (rode omlijning) (bron: Alterra)

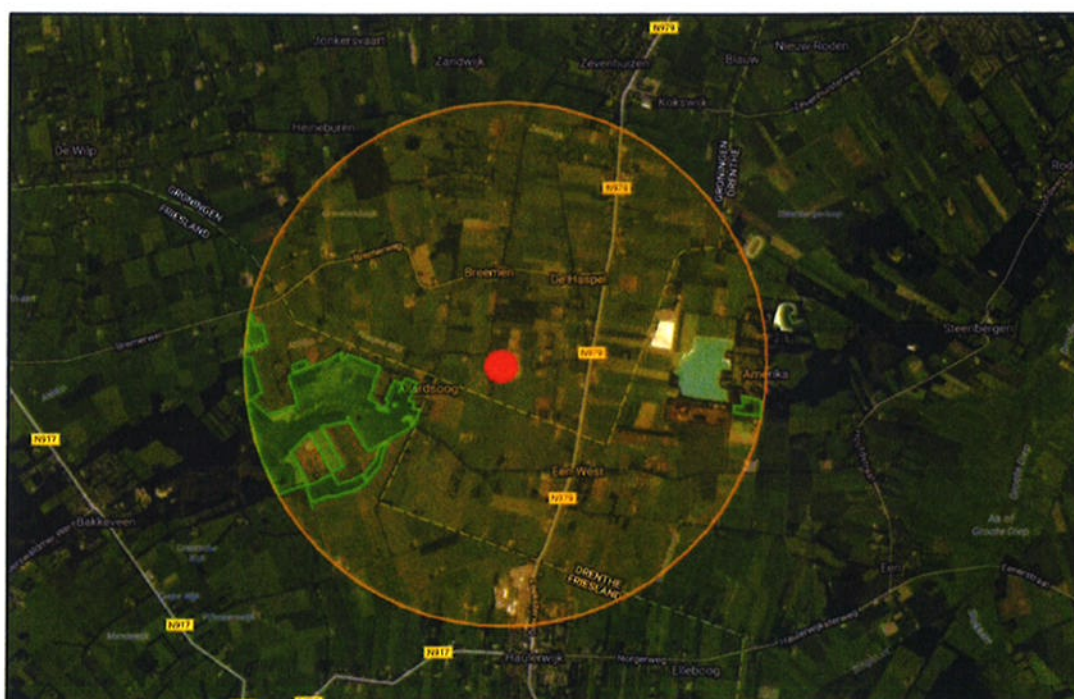

Figuur 2.2. De habitattypen waarvoor De Bakkeveense Duinen zijn aangewezen, zijn zeer gevoelig voor N-depositie, zie kolom nummer 4 (bron: Alterra)

2.3 Natuurnetwerk Nederland/EHS

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Figuur 2.3 toont de ligging van het plangebied ten opzichte van de begrenzing van het dichtstbijzijnde NNN-gebied. Het plangebied ligt niet in NNN-gebieden. Een toetsing aan de EHS is naar onze mening dan ook niet nodig.

Figuur 2.3. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van NNN/EHS (groen) (bron: Alterra)

- Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de NNN/EHS. Toetsing aan de EHS is derhalve naar onze mening niet aan de orde.

3. RESULTATEN ECOLOGISCHE QUICKSCAN

3.1 Flora

Het plangebied betreft een boerenerf met voedselrijke bodem. Er staat een rij met berken en een aantal gecultiveerde struiken zoals conifeer.

Sommige hoeken van het perceel waren ten tijde van het veldwerk al een tijd niet gemaaid en redelijk aan het verruigen met wild opgekomen vegetatie. Tijdens het veldwerk zijn soorten waargenomen als speerdistel, ridderzuring, grote brandnetel en scherpe boterbloem. Er zijn geen beschermde planten waargenomen. Gezien de voedselrijke omstandigheden en de ligging van het plangebied is het zeer onwaarschijnlijk dat dergelijke beschermde soorten in het plangebied voorkomen.

- Op basis van de voedselrijke (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

Figuur 3.1. een impressie van de flora in het plangebied

3.2 Vogels

3.2.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen

Tijdens het veldwerk is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Tevens is gekeken of het plangebied zich leent voor jaarrond beschermde nesten die enerzijds tijdens het veldwerk niet zijn aangetroffen, maar anderzijds zonder nader onderzoek niet kunnen worden uitgesloten.

In één van de te slopen stallen is tijdens het veldwerk een braakbal (figuur 3.2) van een kerkuil (art. 3.1) aangetroffen. Ook is gebleken dat een deel van de te slopen schuren toegankelijk is voor deze soort. In dit stadium van de toetsing kan dan ook niet worden uitgesloten dat er sprake is van een broed- of vaste verblijfslocatie in het plangebied.

Figuur 3.2. In het plangebied aangetroffen braakbal van een kerkuil

Tijdens het veldwerk is gekeken of het plangebied zich leent als broedplek voor huismussen. Ook van deze soort zijn de nesten namelijk jaarrond beschermd. Binnen het plangebied lijkt het woonhuis de meest geschikte plek voor huismussen om te broeden. Dit vanwege het feit dat dit gebouw een dak heeft met ouderwets gegolfde dakpannen. Er is echter gebleken dat de te slopen stallen tevens dienen als broedplek voor huismussen. Dit is vastgesteld doordat er onder de golfplaten daadwerkelijk nesten zijn aangetroffen.

Figuur 3.3. Een in het plangebied aangetroffen nest van een paartje huismussen

Op het erf, binnen het plangebied, staat een rij met berken. In deze berken zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Ook worden de gebouwen in het plangebied niet geschikt geacht als broedplek voor gierzwaluwen.

- Het is niet uit te sluiten dat kerkuilen een broedlocatie hebben in het plangebied.
- Vanwege het aantreffen van een gebruikt huismussennest is het aannemelijk dat huismussen gebruik maken van de te slopen stallen om te broeden. Nader onderzoek is noodzakelijk om dit te bevestigen en/of het aantal nesten te kunnen vaststellen.
- Van ander vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, kan worden uitgesloten dat deze broeden in het plangebied.

3.2.2 Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied weinig vogels waargenomen. Er zijn alleen een merel en een roodborst gezien. Gezien de vegetatie, alsmede de oude gebouwen in het plangebied, kan echter niet worden uitgesloten dat er in het plangebied wordt gebroed door vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Denk hierbij aan soorten als huiszwaluw en merel.

- Het plangebied vormt geschikt broedgebied voor diverse, meer algemene, vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn.

3.3 Zoogdieren

3.3.1 Vleermuizen

Er kan op voorhand worden uitgesloten dat er met de beoogde plannen belangrijke vliegroutes verloren gaan, omdat dat er geen lijnvormige elementen worden verwijderd. De bomenlanen (bijvoorbeeld langs de Dwarshaspel) in de omgeving hebben in dit opzicht mogelijk een veel belangrijkere functie.

3.3.2 Vleermuizen: nader onderzoek 2015

Tijdens het nader onderzoek dat is uitgevoerd in 2015 is naar voren gekomen dat zich één verblijfplaats van een gewone dwergvleermuis binnen het plangebied voorkomt. Hieronder zijn de resultaten en onderzoeksgegevens van dat onderzoek weergegeven:

In het plangebied zijn twee vleermuissoorten waargenomen. Het gaat om de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

Tabel 4.1 Functies van het plangebied voor de verschillende vleermuissoorten en data van waarneming.

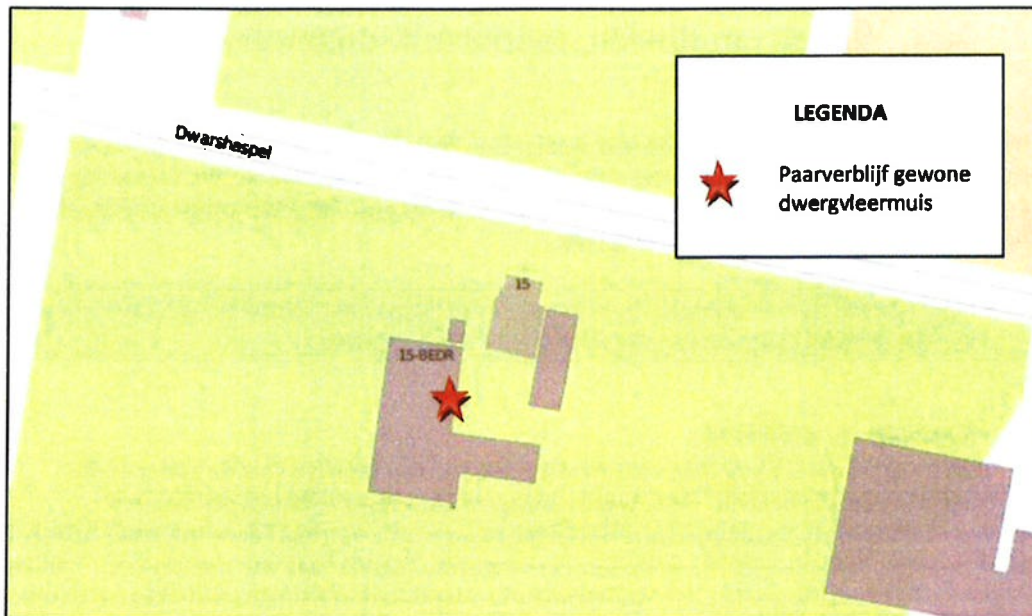
Datum	Soorten	Waarnemingen	Max. aantal
09 juni 2015	gewone dwergvleermuis	passerende dieren langs dwarshaspel	7-9
01 juli 2015	gewone dwergvleermuis	passerende dieren langs dwarshaspel	3
27 aug 2015	laatvlieger	overvliegend	2
	gewone dwergvleermuis	foeragerend	3
23 sept 2015	laatvlieger	foeragerend	1
	gewone dwergvleermuis	baltsroepend; verblijfplaats	2-3

In de schuur is één paarverblijf van gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 3.4). Deze bevindt zich in de spouwmuur. De verblijfplaats is niet geschikt als winterverblijf omdat de stal in de winter relatief warm is door de aanwezige varkens. Vleermuizen hebben voor de overwintering een koele plek nodig.

In de groenelementen op het terrein zijn geen bomen met voor vleermuizen geschikte holten aanwezig, verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten zijn daarom uit te sluiten.

Binnen het plangebied is geen essentieel foerageergebied en zijn geen essentiële vliegroutes van vleermuizen aanwezig. Er wordt in beperkte mate gefoerageerd. In de directe omgeving is ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

- Er is een paarverblijf gewone dwergvleermuis aangetroffen
- Er kan op voorhand worden uitgesloten dat met de beoogde werkzaamheden essentiële vliegroutes verloren zullen gaan.

Figuur 3.4. Locatie van de paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in het plangebied.

3.3.3 Overige zoogdiersoorten

De te slopen schuren zijn in potentie zeer geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter (art. 3.10). Echter, er werden geen fecaliën, noch andere sporen die kunnen duiden op de aanwezigheid, aangetroffen.

Het is zeer aannemelijk dat zoogdiersoorten als bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis of andere binnen het plangebied voorkomen. Voor schade aan deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling in de provincie Groningen.

- Het is aannemelijk dat er in het plangebied zoogdiersoorten zoals bosmuis e.a. voorkomen. Voor schade aan deze soorten door ruimtelijke ingrepen geldt een vrijstelling.

3.4 Vissen, amfibieën, reptielen & ongewervelden

3.4.1 Vissen

In het plangebied is zeer weinig water aanwezig. De sloten die om het erf heen liggen stonden ten tijde van het veldwerk deels droog en kunnen het best worden omschreven als greppels. Deze sloten zijn niet geschikt voor beschermde soorten als grote modderkruiper, omdat het intensief beheerde voedselrijke sloten betreft.

- Op basis van de bevindingen die zijn opgedaan tijdens het veldwerk, is het voorkomen van beschermde vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

3.4.2 Reptielen & amfibieën

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van reptielen als de adder en de levendbarende hagedis bekend. Deze waarnemingen zijn echter allemaal gedaan in de Bakkeveense Duinen (www.telmeec.nl). Het plangebied wordt omringd door intensief beheerd agrarisch gebied. Het plangebied en de directe omgeving hiervan bestaan daardoor uit habitat dat ongeschikt is voor reptielen. Het voorkomen van reptielen in het plangebied kan dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Voor amfibieën geldt dat op basis van de habitat kan worden uitgesloten dat het plangebied essentieel leefgebied is voor beschermde als heikikker en rugstreeppad. Dit vanwege het feit dat deze soorten weinig tot geen gebruik maken van intensief beheerde voedselrijke sloten. Vanwege het gebrek aan geschikt voortplantingshabitat voor deze soorten, kan worden uitgesloten dat het plangebied fungeert als landhabitat. Het voorkomen van soorten als gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker in het plangebied kan niet worden uitgesloten. Voor schade aan deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling in de provincie Groningen.

- Op basis van de ongeschiktheid van de in het plangebied aanwezige habitat, alsmede de voorhanden zijnde verspreidingsgegevens, kan worden uitgesloten dat het plangebied essentieel leefgebied vormt voor zwaar beschermde reptielen of amfibieën.
- De aanwezigheid van vrijgestelde amfibieën in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

3.4.3 Ongewervelden

De aanwezigheid van beschermde ongewervelden in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. Er komen hier noch waardplanten van beschermde vlinders voor, noch geschikt habitat voor zwaar beschermde libellen (bijvoorbeeld groene glazenmaker), landkevers of aquatische soorten ongewervelden (bijvoorbeeld gestreepte waterroofkever).

- Het voorkomen van zwaar beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

4. OMGEVINGSCHECK

Om enig inzicht te verkrijgen in de Gunstige Staat van Instandhouding (GSVI) van de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten, respectievelijk te weten; Gewone dwergvleermuis, huismus en kerkuil, is aanvullend onderzoek verricht in de directe omgeving (straal 500 meter) rondom het plangebied (zie figuur 4.1.).

Figuur 4.1. Onderzoeksgebied omgevingscheck plangebied. Kleine rode cirkel: plangebied. Grote rode cirkel: onderzoeksgebied omgevingscheck.

Op 8 februari is een omgevingscheck uitgevoerd, waarbij het onderzoeksgebied (straal 500 meter rondom plangebied) is onderzocht op aanwezigheid van alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis, kerkuil en huismus. Hierbij is geconstateerd dat er voor deze soorten voldoende alternatieven in de vorm van geschikte gebouwen aanwezig is. Voor de aangetroffen paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zijn voldoende alternatieve mogelijkheden, onder daken en andere kleine openingen, zoals stootvoegen, in diverse gebouwen en boerderijen aan de dwarshaspel. Dit geldt evenzeer voor potentiële broedplekken voor de huismus, die alternatieve nestmogelijkheden hebben onder de dakpannen van diverse gebouwen aan de Dwarshaspel.

Wat betreft de kerkuil; het vermoeden bestaat dat de schuur in het plangebied, vanwege de vondsten van braakballen, in elk geval in gebruik is als roestplaats voor deze soort. Nader onderzoek in de broedtijd (maart-mei) zal uitsluitsel bieden of de schuur tevens in gebruik is als nestplaats. Voor de kerkuil zijn alternatieve broedgelegenheden aanwezig aan de Veldstreek 47 (oudere schuur met verdwenen planken), Dwarshaspel 13 (oude schuur) en mogelijk tevens aan de Dwarshaspel 12 (schuur met uilenbord, aan voorzijde geen ingang, achterzijde geen zicht)

5. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

5.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage I) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Tabel 4.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Kerkuil	Mogelijk	X				Nader onderzoek
	Huismus	Aanwezig	X				Nader onderzoek
	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedtijd
Zoogdieren	Gewone dwergvleermuis	Aanwezig		X			Ontheffing aanvragen
Zoogdieren Amfibieën Vissen	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk				X	Zorgplicht

Beschermingsstatus Wet Natuurbescherming

5.2 Effectbespreking en aanbevelingen

5.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming

Het plangebied ligt in de nabijheid van het Natura-2000 gebied De Bakkeveense Duinen. Op 20 september 2013 is een Natuurbeschermingswet vergunning afgegeven. Als de wijziging/uitbreiding past binnen de reeds verleende vergunning en daardoor geen sprake is van een nieuwe activiteit, is geen vergunning nodig. Wel zal de aanvrager een melding moeten indienen bij de provincie.

5.2.2 Kerkuil

In één van de te slopen stallen is tijdens het veldwerk een braakbal van een kerkuil aangetroffen. Ook is gebleken dat een deel van de te slopen schuren toegankelijk is voor deze soort. In dit stadium van de toetsing kan dan ook niet worden uitgesloten dat er sprake is van een broedplek in het plangebied. We raden in deze dan ook nader onderzoek aan om vast te stellen er in het plangebied een broedplek van de kerkuil aanwezig is.

De nesten van de kerkuil zijn het gehele jaar beschermd. Uit nader onderzoek zal moeten blijken of de kerkuil daadwerkelijk een nestelt in een te slopen schuur. Als uit het nader onderzoek blijkt dat een kerkuil nestelt in een te slopen schuur zal een ontheffing wordt aangevraagd door middel van een activiteitenplan waarin de mitigerende maatregelen worden vastgelegd. Een ontheffing wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding. Als geen nest van een kerkuil wordt aangetroffen is ook geen ontheffing nodig.

5.2.3 Huismus

Tijdens het veldwerk is gekeken of het plangebied zich leent als broedplek voor huismussen. Binnen het plangebied lijkt het woonhuis de meest geschikte plek voor huismussen om te

broeden. Dit vanwege het feit dat dit gebouw een dak heeft met ouderwets gegolfde dakpannen. Er is echter gebleken dat de te slopen stallen dienen als broedplek voor huismussen. Dit is vastgesteld doordat onder de golfplaten daadwerkelijk nesten zijn aangetroffen. Op basis hiervan raden wij nader onderzoek aan om vast te stellen of en/of hoeveel paartjes huismussen broeden in het plangebied.

De nesten van de huismus zijn het gehele jaar beschermd. In een nader onderzoek dient vastgesteld te worden hoeveel nesten aanwezig zijn in de te slopen schuren. Omdat het verboden is exemplaren of vaste verblijfplaatsen van huismussen te verstoren, te beschadigen of te vernielen is het nodig ontheffing aan te vragen. Een ontheffing wordt aangevraagd door middel van een activiteitenplan waarin de mitigerende maatregelen worden vastgelegd. Een ontheffing wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding.

5.2.4 Vleermuizen

Reeds in 2015 is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van vleermuizen binnen het plangebied. Tijdens dat onderzoek is één paarverblijf van een gewone dwergvleermuis aangetroffen. Alle vleermuizen zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (art. 3.5). Omdat het verboden is exemplaren of vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te verstoren, te beschadigen of te vernielen is het nodig ontheffing aan te vragen. Een ontheffing wordt aangevraagd door middel van een activiteitenplan waarin de mitigerende maatregelen worden vastgelegd. Een ontheffing wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding.

Onderdeel van dergelijke mitigerende maatregelen is het tijdig aanbrengen van vervangende voorzieningen, zodat de vleermuizen aan de nieuwe verblijfplaatsen kunnen wennen. Deze maatregelen kunnen het best zo snel mogelijk in gang worden gezet.

Indien eerst met de nieuwbouw wordt gestart, zijn tijdelijke vervangende voorzieningen niet nodig. Er kan dan direct gebruik worden gemaakt van de permanente voorzieningen, die in de spouwmuur worden ingemetseld (bijvoorbeeld de inbouwsteen van Vivara, type IB VL 01). In de Soortenstandaard opgesteld door de RvO, welke leidend is bij het bepalen van de mitigerende maatregelen, wordt beschreven dat voor elke verblijfplaats die verloren gaat minstens vier verblijfplaatsen moeten worden teruggeplaatst.

5.2.5 Omgevingscheck GSVI

Uit de omgevingscheck blijkt dat er voor gewone dwergvleermuis, huismus en kerkuil alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving aanwezig zijn. de Gunstige Staat Van Instandhouding (GSVI) van deze soorten op lokaal niveau komt niet in het geding door, vóór en tijdens uitvoering van de voorgenomen plannen, op voorhand voldoende mitigerende en compenserende maatregelen te treffen in het plangebied, in de vorm van aanpassing planning werkzaamheden en plaatsing van voorzieningen in de vorm van vleermuiskasten, (en bij constatering van aanwezige broedverblijven van huismus en kerkuil) nestvides en kerkuilenkasten

5.2.6 Algemeen voorkomende broedvogels

Gezien de vegetatie, alsmede de oude gebouwen in het plangebied, kan niet worden uitgesloten dat in het plangebied wordt gebroed door vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Denk hierbij aan soorten als huiszwaluw en merel. Om deze reden,

alsmede het feit dat er huismussen in het plangebied broeden, raden wij aan de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit vanwege het feit dat alle inheemse broedvogels in Nederland tijdens de broedperiode beschermd zijn. Hierbij geldt wel dat als geen sprake is van wezenlijke invloed, verstoring van dergelijke vogels wel is toegestaan. Of de verstoring van wezenlijke invloed is, wordt bepaald door een ter zake kundige op het gebied van vogels.

5.2.7 *Zorgplicht*

Er kan een aantal soorten voorkomen in het plangebied, zoals bijvoorbeeld verschillende soorten kleine zoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt bij schade door ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij geldt wel dat deze vrijstelling alleen mogelijk is als er geen andere bevredigende oplossingen zijn. De zorgplicht schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door voorafgaand aan de werkzaamheden dekking te verwijderen. Hierdoor worden eventueel aanwezige dieren vooraf bewogen een andere verblijfplaats te zoeken.

5.3 Overzicht vervolgstappen

Op basis van de hierboven genoemde effectbespreking volgt hier onder een overzicht van de te nemen vervolgstappen.

- **Gebiedsbescherming:** Activiteit melden bij de provincie Groningen
- **Kerkuil:** Nader onderzoek naar de aanwezigheid van een broedplek van de kerkuil. Indien deze wordt aangetroffen: Aanvragen ontheffing en treffen mitigerende maatregelen
- **Huismus:** Nader onderzoek naar de aanwezigheid en aantallen van broedplekken van huismus. Indien deze worden aangetroffen: Aanvragen ontheffing en treffen mitigerende maatregelen
- **Algemeen voorkomende broedvogels:** Werken buiten de broedtijd.
- **Vleermuizen:** ontheffing aanvragen voor vernielen van vaste verblijfplaats (paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis) en treffen mitigerende maatregelen
- **Overige en vrijgestelde soorten:** Het naleven van de zorgplicht (zie paragraaf 4.2).

6. BRONNEN EN LITERATUUR

Broekhuizen, S., K.Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Alterra (2015). Synbiosis kaartenmachine Natura 2000 | Beschermde gebieden. Via: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

FLORON (2015) Verspreidingsatlas planten. Via <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Korsten, E. en Regelink, J.R. (2010). Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en ander ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl

RAVON (2009). Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën. In opdracht van het ministerie van LNV, Gegevensautoriteit Natuur.

Melis, J.&M. Koopmans, 2015. Fiskatlas, verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Fryslân. Bornmeer. Gorredijk.

